

DOMOLJUB

ŠTEV. 35.

V LJUBLJANI, DNE 30. AVGUSTA 1933

LETO 46.

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja na tiskarsko. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

V Rim pojdemo

Letošnje sveto leto prihajajo verniki iz vsega sveta v Rim, da se poklonijo sv. očetu in da obiščejo znamenita svetišča, kjer počivajo ostanki apostolov in mučnikov. Spora-
menno s škofijskim ordinariatom v Ljubljani in v Mariboru sta Katoliški akciji z ljubljansko in lavantinsko škofijo določili, da se tudi Slovenci pod vodstvom knezoškofa dr. Rožmana in dr. Tomažiča, ter v navzočnosti nadškofa dr. Jegliča poklonijo zemeljskim ostankom prvakov apostolov sv. Petru in Pavlu in da obiščejo grob sv. Cirila.

Romanje se bo vršilo po sledečem programu: Odhod iz Ljubljane bo 28. septembra ob 17.11, prihod v Florenco 29. septembra zjutraj, kjer bo skupna sv. maša, nato zajtrk. Romarji si ogledajo znamenitosti cerkve in umetniške slike. Iz Florence odhajajo ob 12 in pridejo ob 18 zvečer v Rim, nakar se podajo na stanovanja. V Rimu ostanejo romarji cele štiri dni. Ogledajo si cerkve sv. Petra ter ostale tri rimske bazilike. Obiščejo grob sv. Cirila, zavod sv. Jeronima in Kalikstove katacombe. Določen je tudi obisk pri sv. očetu in ogled Vatikana.

Iz Rima se odpeljejo 3. oktobra zvečer ob 17.30 in pridejo v Benetke 4. oktobra zjutraj ob 5. V Benetkah imajo skupno sv. mašo, nakar si ogledajo beneške zanimivosti. Odhod iz Benetk ob 11, prihod v Ljubljano 4. oktobra ob 19 zvečer. Stroški t. j. III. razred brzovlaka, vizum, taksa v Rim, stanovanje in prehrana, ki se začne z zajtrkom v Florenci in se konča s kosilom v Benetkah, avtobusna vožnja, vse to znaša 1400 Din, za II. razred 1700 Din. Ta vsota pa velja le, ako se kurz lire ne bo spremenil. Potne liste si oskrbe romarji pri svojih okrajnih načelnstvih sami. Vizume pa preskrbi romarski odsek Katoliške akcije. Denar menjajte doma, ter vzemite seboj samo lire. Priglasiti se je treba pri Romarskem odseku Katoliške akcije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Verniki lavantinske škofije pa pri Katoliški akciji v Mariboru in to do dne 8. septembra, ko je treba plačati tudi vso vsoto. Naj bo na tem romanju zastopana vsaka slovenska župnija.

Romarski odsek Katoliške akcije v Ljubljani in v Mariboru.

Pogodbe brez Boga

Kadar preti nevarnost z neba in se vljuje ploha, pokrijejo gobe zemljo. Nekaj podobnega je zdaj med evropskimi državami. Povsod vidijo nevarnost in zato cela ploha posvetovanj in nato sledečih gob — pogodb. Toliko dogovorov kot zdaj v par tednih, Evropa še nje ni sklenila. Žalostno je samo to, da je teh »gob« več črvivih kakor dobrih in da četvi naskočijo navidez tudi zdrave gobe takoj, kakor hitro posije na nje sonce.

Anglija ima strah pred Slovani, katerih zemlja meri največ v Evropi. Italija ne more prehraniti svojega naroda, zato gleda na soseda Jugoslavijo. Francija se boji močne Nemčije, Nemčija pa silne Francije v družbi z Italijo.

Da si strah preženejo, so te države napravile sporazum, da bodo »delale mir« v Evropi, seveda s skrito mislijo: drugim v škodo, sebi v korist. Ni se jim šlo za pravico, ampak le za lasten dobrobit.

Dogovor je že parkrat odpovedal. Nemčija bi namreč rada malo Avstrijo dobila pod

svojo oblast. Po radiu jo sramoti, nemški oblastniki kolnejo Avstrijce in delijo orožje med puntarje. Pa glej, vse štiri dogovorjene velesile nimajo moči, da bi priskočile mali državi na pomoč. Niti Anglež, niti Francoz, niti Italijan — se noče zameriti Nemčiji.

Rusija, ki jo ogroža velika lakota in ki se boji sosedov in nesosedov, sklepa pogodbe s Poljsko, Rumunijo, Jugoslavijo, Češko, Italijo in baltičskimi državami, da bi druga drugo ne napadale z orožjem. To je takozvani vzhodni sporazum, ker se tiče v glavnem vzhodne Evrope. Tista Rusija, ki je zavrgla Boga, čuti Njegovo roko v gladu, in da bi se rešila te žive roke, se meče v naročje ljudem. Kako nespametna misel! Ali ne bi bilo pametneje: K Bogu nazaj, gladu ne bo več!

Francozi si prizadevajo za pogodbo med balkanskimi državami. Zato je prišel bivši francoski ministrski predsednik Heriot te dni v bolgarsko Sofijo, da pridobi merodajne kroge za tak dogovor. Bolgarija pa pravi: Najprej me pustite k morju, potem se pogodim.

— Grki in Turki pa povdarjajo: Bolgarije ne smemo pustiti do Egejskega morja. Odkritosrčnosti in ljubezni, nesebične ljubezni nikjer, Boga nikjer!

Ali morejo držati pogodbe, ki se sklepajo brez Tistega, ki je sama in edina Zvestoba? Nikdar ne! Kakor nam dokazuje svetovna zgodovina, se tak dogovor zlomi pri prvi priliki. Edino v Bogu zasidrana pogodba nudi jamstvo, da se bo držala. Druga nobena!

Zato bi morala biti srca državnikov napolnjena s Kristusovim duhom. Taki državniki bi ne mogli sklepati pogodb v korist sebi, a v škodo bližnjemu.

Tudi mi smo za revizijo

Nemčija, Madjarska in Italija so odkrito izjavljajo za izpmembo mirovnih pogoib ali za revizijo. Utemeljujejo svojo zahtevo predvsem s političnimi razlogi. Vendar bi bilo umestneje, da bi omenjene države opirale svoje zahteve na gospodarske vidike.

Poglejmo najprej današnje svobodno mesto Gdansk. Ali ni to mesto brez vsake bodočnosti, ker je izgubilo gospodarsko zaledje, ki je poljsko. In kako krasno uspija Gdinja, komaj sezidano pristanišče poljske republike, ker ima v Poljski zaslombo. Če bi bila Nemcom gospodarska korist nad vse, bi morali sami zahtevati, da se Gdansk priključi veliki poljski državi. Le tako bi to lepo mesto rešili pred propadom. Prav iz istih razlogov bi bilo priključiti Poljski tudi Vzhodno Pruzijo, ki ločena od nemške celine danes samo še životari, saj je bila ta zemlja nekdanj slovenska.

V smislu mirovnih dogovorov je Nemčija dolžna dati svojim narodnim manjšinam priliko popolnega kulturnega in gospodarskega razvoja. Pa kaj opažamo? Ravno zadnje tedne si hitlerjevska Nemčija prizadeva, da čisto uniči kulturno samostojnost neznatnega števila lužiških Srbov. Zato bi se mirovni dogovori morali spremeniti tudi v tem smislu, da bi se Lužiški Srbi priključili češkoslovaški republiki.

Italija je dobila po svetovni vojni Trst, Reko, Zadar in še to in ono jugoslovansko zemljo. Same kraje, ki so pod Avstrijo krasno prospevali, danes pa so gospodarsko takorekoč uničeni, ker so brez pravega zaledja, ki je trdno slovensko in hrvaško. Kako obupen je položaj treh naštetih mest, je najboljši

RAZGLEDE PO SVETU

Ostre italijanske zahteve

Italiji zelo podložna Albanija kaže v zadnjem času stremeljenje po večji neodvisnosti zlasti glede Italije, kar gospodom v Rimu seveda ni všeč, zato so te dni stavili sledeče zahteve: 1. Italijanska vlada zahteva, da mora vsako albansko ministrstvo nastaviti za pomočnike, načelnike, glavne poročevalce samo uradnike, ki so Italijani ali ki so se šolali v Italiji. Vsakokratno mnenje teh italijanskih strokovnjakov mora biti odločilno. 2. Italijansko vojno ministrstvo zahteva od albanske vlade, naj nemudoma proda italijanskemu vojnemu ministru vsa ozemlja, na katerih se nahajajo kakršnekoli vojaške utrdbe, vojašnice, vežbališča, letališča, vojaški magacini in slično. Posebno poudarja Italija to zahtevo z ozirom vse vojaške objekte, ki se nahajajo na jugoslovanski meji. 3. Italijanska vlada zahteva od kralja Ahmeda Zogu, naj nemudoma razreši angleškega generala Percyja, ki je komandant albanske žandarmerije in ima na razpolago tudi četo angleških oficirjev, in da naj namesto teh častnikov in njihovega poveljnika nastavi italijanskega komandanta in itali-

janske častnike, ki jih bo italijanska vojska stavila brezplačno na razpolago tiranski vladi. 4. Italijanska vlada zahteva, da mora kralj Zogu takoj odpovedati vse dosedanje trgovinske pogodbe z vsemi državami ter da sklene najprvo z Italijo posebno trgovinsko pogodbo na prednostni podlagi. Šele potem naj se s sodelovanjem italijanskih strokovnjakov sklepajo nove trgovinske pogodbe z ostalimi državami. 5. Italija zahteva takojšnjo odprtje vseh katoliških osnovnih in srednjih šol, ki jih je pred nekoliko meseci albanska vlada zaprla. 6. Italija zahteva, da se italijanščina uvede kot obvezen predmet po vseh srednjih šolah in da se vsi dijaki, ki uživajo državne stipendije, pošljejo izključno na italijanske univerze. 7. Italijanska vlada zahteva, da se mora francoska gimnazija v Korči takoj razpustiti in da se mesto Francozov pokličejo italijanski redovniki, ki bodo gimnazijo nadaljevali z italijanskim učnim jezikom. — Časopisje poroča, da je albanska vlada od sedem zahtev tri osvojila, štiri pa odbila.

Katoliška cerkev

s Konferenca nemških škofov se vrši ta teden v Fuldi. Zadnje škofovsko posvetovanje v istem kraju se je vršilo pod predsedstvom breslavskega nadškofa kardinala Bertrama. Takrat so cerkveni knezi sklepali o razmerju katoliške cerkve do hitlerjevske vlade. Sklepom je sledilo večalmanj mirno sožitje. Gotovo bo tudi koncem avgusta konferenca prinesla kaj zanimivega na dan.

s Za stradalce v Rusiji. Dunjski nadškof kardinal Innitzer je počel veliko gibanje za pomoč gladujočim milijonom v Rusiji. V proglasu opozarja, da bo lakota v Rusiji v kratkih mesecih dosegla svoj višek. Kardinal se obrača predvsem na Mednarodni Rdeči križ in druge uradne činitelje, da naj s sovjetskimi oblastmi dogovore vse potrebno, da pomoči ne bodo delale ovir. Na Dunaju se ustanovi odbor, v katerem bodo zastopane vse tri veroizpovedi: katoliška, pravoslavna in židovska. Tajnik kongresov evropskih narodnosti dr. Ewald Ammende je izdal spomenico, v kate-

ri naglašja, da utegne letošnji pridelek v Rusiji zadostovati do decembra, nakar nastane splošna lakota.

Avstrija

s Nikar ne izzivajte! V nedeljo, 20. avgusta je bilo napovedana velika pevška prireditev slovenskih zborov iz Galicije, Zitare vesi, St. Lipša, St. Petra na Vašnjah, Skočjana, St. Vida in Radiš v gostilni pri Mostniku ob Galiciji. Spored je obsegal same slovenske koroške narodne pesmi, čisti dobiček je bil namenjen revežem medgorke in gališke občine. Prireditelj, ki jo je organiziral na prošnjo tamošnjega slovenskega prebivalstva Slovenska krščansko-socialna zveza, je celovško okrajno glavarstvo po nalogu varnostnega nadzornika polkovnika Bargerja prepovedalo. To je prva prepoved kulturne prireditve slovenske manjšine na Koroškem. — Kaj pravijo na vse to jugoslovanski Nemci? Ali koroška slovenska manjšina, ki na vso moč podpira sedanje Dollfussovo vlado, zasluži take brce?

Revizija mej je nujna tudi zato, da dobimo na Koroškem Jugoslovani vse, kar je našega po jeziku in krvi.

Poljski pas (koridor) do pristanišča Gdine je prepričal, da vprašanje koridorov ni malenkost, ampak da so koridori osnova pametne, dalekovidne politike. S tega stališča je pas zemlje, ki bi vezal Čkoslovaško preko Avstrije in Madjarske z Jugoslavijo važna ne samo naša domača, ampak tudi evropska zadeva. S koridorom bi postala Mala zveza enotna celina, z njim bi bilo vprašanje združitve Nemčije z Avstrijo, ki si je tudi g. Mussolini prav nič ne želi — morda končno postavljeno raz dnevni red.

Povedali smo. Rečemo le še to: Nam se revizije ni treba bati, ker za nas ne more biti neugodna, ako bo — pravično izvedena. To hočemo in ničesar drugega.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremijo denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 3064-66 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1435-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 3967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček, nakazila.

s Drobiž. Pogorelo je Vrapnikovo gospodarsko poslopje v Mlinčah. — V Galiciji so pokopali 30 letnega strežnika celovške umrle bolnice Andreja Kopanca. — V Skočjanu se je smrtno ponesrečil mladi Ruš Tomaž Šerajnik. — V Vogrčah so priredili igro »Bogunka«. Na sporedu je bila tudi tombola in petje. — Fantovska zveza iz St. Jakoba in Rožu je izletela te dni na Jeko.

Italija

s To je pa prav povedal. Predsednik italijanske vlade g. Mussolini je te dni prisel v Cuneo, kjer je imel z balkona avtomobilskega kluba nagovor na zbrane fašiste in prebivalstvo. V uvodu je Mussolini naglasil, da je zadovoljen, ker je videl, kako se je razmahnila fašistična misel v teh krajih Italije. Dalje je Mussolini naglasil, da šest tisoč let svetovne zgodovine dokazuje, da mora biti narod, ki si želi miru, močan. Močne države imajo prijatelje, med tem ko so slabe države osamljene in so zmerom izpostavljene nevarnosti, da jih ne pomandrajajo. Narod, ki hoče biti močan, pa mora biti tudi množičen, zakaj tisti narod, čigar zibelke so prazne, hitro podleže. Narod pa mora biti močan tudi duševno, je nadaljeval Mussolini, da se v slavi ne prevzame, da pa tudi v nesreči ne obupa.

s Razno: Za novega škofa na Reki je imenovan Italijan msgr. Anton Santin, zupan stolnice v Pulju. Star je šele 38 let in govori tudi po hrvatsko. — Svoboda boš imeli Avstrija in Madjarska v enem delu tržaškega pristanišča. Italija hoče tako poglobiti gospodarsko sodelovanje vseh treh držav, obenem pa pomagati tudi Trstu. — V povsem slovenski fari v Krkavcih je nastavljen italijanski duhovnik.

Nemčija

s Živijo Hitler! Policijski poveljnik v Erfurtu je izdal naredbo, da naj se prepreči in odpravi za žene nedostojna navada kajenja. Lastniki kavarn morajo na vidnih mestih nabiti plakate z napisom: »Prosimo dame, naj ne kadijo!« Vsak Nemet je pozvan, da tudi sam s svoje strani stori vse, da se ta grda in za nemško žensko nedostojna navada zatne. — Živijo Hitler! Mi bi le še dodali, da je kajenje grda, nesposodna, razsipna in zdravju škodljiva razvada ne le za nemško žensko, marveč za vsako ženo in dekle. Dovolj denarja in zdravja poženo s tobakom že moški, zdaj naj zastrupljajo in zamirajo domove z nikotinom še ženske! Stran s to sramoto tudi pri nas!

Čkoslovaška

s Slovaki zahtevajo samoupravo. Proslave 1100 letnice pokristjanjenja Slovkov, ki je bilo nedavno v Nitri, se je udeležilo nad 80 tisoč Slovkov. Na glavno zborovanje so prinesli Slovaki svojega voditelja p. Hlinko na

dokaz prizadevanje Italije, da bi usmerila v Trst madjarski in avstrijski prevoz. Ali ni torej več kot jasno, v povojnih letih ugotovljeno, da sta Trstu, Reki in Zadru zajamčena zdrav razvoj in srečna bodočnost samo v naši jugoslovanski državi?

Kar se tiče Madjarske, je znano, da so njeni vinorodni kraji v dolini reke Tise gospodarsko popolnoma navezani na čkoslovaško državo, kakor okoliča Turnišča na Jugoslavijo. Zato je poprava meje v tem smislu, da se Tokaj z okolico priključi naši severni zavezniči Čkoslovaški, nam pa Turnišče z okolico, nujno državno gospodarsko vprašanje.

Kakor Nemci, se tudi Madjari ne drže mirovnih dogovorov, ker bi bilo sicer izključeno, da bi tisoči Slovkov na Madjarskem ne imeli niti ene ljudske žole, da ne govorimo o srednjih.

Kdo ne more biti občinski odbornik?

Govori in piše se o občinskih volitvah po celi naši državi; čakajo torej tudi nas. Novi zakon o občinah, ki vsebuje vsa določila o teh volitvah, je bil objavljen ter velja od 15. junija 1933. l. nadalje za vso državo.

Morebiti utegne koga motiti določilo § 27. zakona o občinah, da more biti za občinskega odbornika izvoljen tisti član občine, ki je dosegel 25 let. Član občine je namreč po § 15. tega zakona samo tisti, ki ima v občini domovinsko pravico. Vse druge v občini bivaajoče osebe imenuje zakon »prebivalce občine« —endar z istimi pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo pravi člani. — Ker pa priznava zakon v § 27. volilno pravico za občinske volitve vsem onim, ki vobče imajo to pravico po § 1. odst. 3. zakona o volilnih imenikih, to je vsem onim, ki so najmanj šest mesecev nastanjeni v občini, je jasno, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico v občinskih zastopstvih ne samo člani marveč tudi vsi drugi prebivalci na občinskem ozemlju.

Kdo ne more biti občinski odbornik — točno določa § 28. zakona o občinah. Teh določb tu ne bomo ponavljali, ker mora itak vsakdo poznati zakon. — Pač pa gre za načelno važno vprašanje, ali morejo odnosno smejo biti pri prvih volitvah po novem zakonu izvoljeni za občinske odbornike oni kandidati, ki so bili v zadnjih štirih letih odstavljani (razrešeni) kot občinski odborniki, svetovalci in župani, s odloki kr. banske uprave.

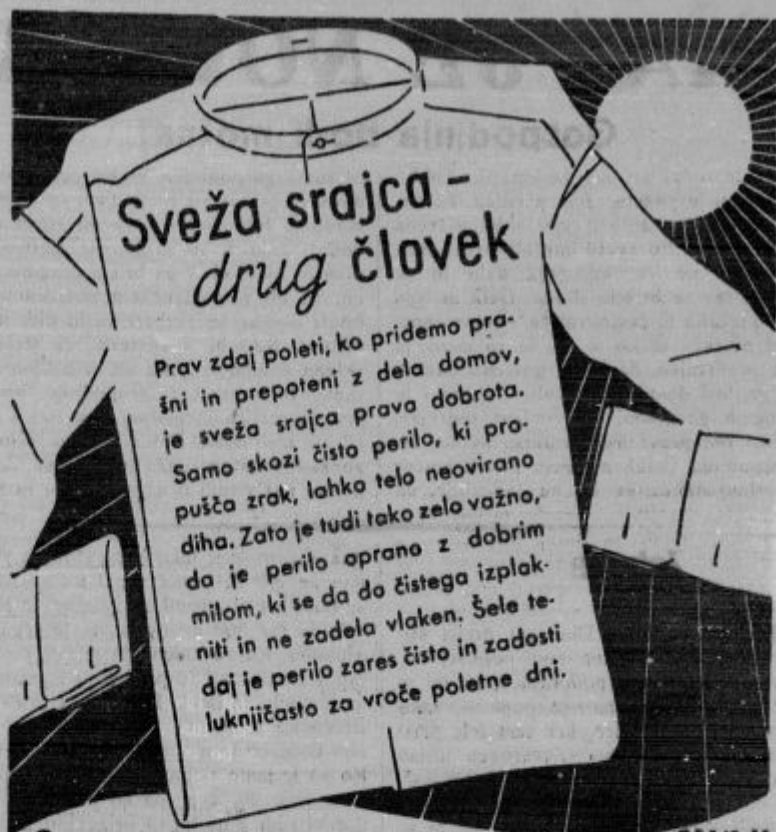
Jasno je za nepravne kroge, da se prav nikomur ne more in ne sme kratiti pravica biti izvoljen za občinskega odbornika, ako ima za to vse lastnosti, ki jih od državljana zahteva zakon, in ki ni izvzet od pasivne volilne pravice po § 28. zakona o občinah, ali v to obsojen po kazenskem zakonu. Ugotovljamo, da novi zakon o občinah nikakor nima — ker ne more po vseh pravnih pojmi imeti retroaktivne, — nazaj segajoče moči. Zato veljajo določila tega zakona pač le še izza dneva razglasitve in samo, — izključno samo za tiste občinske odbornike, ki bodo v prihodnje razrešeni po tem zakonu na podlagi § 132. — Ne morejo torej biti izključeni od izvolitve oni kandidati, ki so bili razrešeni od službe občinskih zastopnikov še na osnovi prejšnjih predpisov.

Določilo § 132. pravi, da ne morejo biti izvoljene pri prvi naslednji volitvi osebe, razrešene po drugem odstavku § 129. in osebe, razrešene po § 130., ako (namreč v primeru § 130.) pri razpravljanju in odločanju niso nasprotovale sprejetju odločbe ali izjave, (namreč škodljive državnim interesom).

Določilo drugega odstavka § 129. pravi: Baa more po predhodnem zaslišanju razrešiti predsednika občine (— tako se imenuje sedaj naš prejšnji častitljivi župan —), člane občinske uprave (doselej občinske svetovalce), pooblaščenice odbornike ali ves odbor, ako svojih poslov ne vršijo v redu. To se pravi onih poslov, ki jim jih — kot občinskim funkcionarjem nalagata lastni in prenešeni občinski delokrog.

Nikakega dvoma torej ne more biti ter je popolnoma utemeljeno pravno naziranje, da se to določilo absolutno ne more nanašati na vse tiste bivše občinske zastopnike, ki so bili v zadnjih letih razrešeni od občinske službe kot župani, svetovalci ali odborniki. Vsako drugačno tolmačenje zakonskih določil bi bilo protino duhu in zmislu zakona, ki sploh — kakor že rečeno — ne more imeti nazaj segajoče moči. — Zato uredba po § 51. zakona o občinah ne bo mogla imeti določil, ki bi bila nasprotna samoupravnim pravicam vseh polno-pravnih državljanov.

rokah. On je v govoru slovesno izjavil, da hočejo Slovaki ostati v češkoslovaški republiki, zahtevajo pa za svoj narod svojo upravo in pravico, da si sami ustvarjajo zakone. Proti slovaški avtonomiji so nastopili Čehi, ki trdijo, da so Čehi in Slovaki en narod, zato je treba, da imajo le eno vladno v češki Pragi. Slovaki pa so na zborovanju kričali, da češkoslovaškega naroda sploh ni, ampak sta na svetu češki narod in slovaški narod.

Sveža srajca -
drug človek

Prav zdaj poleti, ko pridemo pravi in in prepoteni z dela domov, je sveža srajca prava dobrota. Samo skozi čisto perilo, ki propušta zrak, lahko telo neovirano diha. Zato je tudi tako zelo važno, da je perilo oprano z dobrim milom, ki se da do čistega izplakniti in ne zadela vlaken. Šele tedaj je perilo zares čisto in zadosti luknjičasto za vroče poletne dni.

Samo

GAZELA

TERPENTINOVO MILO

PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

Kar tiče določila § 130., pa pri prihodnjih prvih občinskih volitvah po novem zakonu sploh ne more prihajati v poštev. Saj med bivšimi občinskimi zastopniki prav gotovo ni nikogar, ki bi bil razrešen zato, ker pri razpravljanju na seji ali sprejetju kake odločbe ali izjave, ki bi bila škodljiva važnim občinim državnim interesom, ni nasprotoval taki odločbi ali izjavi. — Sicer pa v zmislu naših prejšnjih izjav in po našem pravno utemeljenem načelnem stališču tudi to zakonsko določilo velja samo za prihodnje, a ne za nazaj.

Ob sklepu se pridružujemo izjavi g. bana savaške banovine dr. Peroviča, ki je javno iz-

povedal, da je proti vsakemu omejevanju volilne svobode in da naj pridejo v upravo občin najsposobnejši, ne da bi se morale kandidatne liste vezati na kake politične stranke. Tako kakor dr. Perovič mora reči vsak dober in uviden državljani! Nikomur ne smemo prepričati, da ne bi lojalno sodeloval pri upravi naših občin. Saj so občine gospodarske — a ne politične korporacije. Vsaj biti bi ne smele politične, ker to pač ni v duhu občinskega zakona. Zato bodi tudi naše trdno načelo: V občinskih odbore morajo biti izvoljeni med dobrimi najboljši, možje čistih značajev in poštenih rok.

F. K-n.

Pogled na novootvorjeno ljubljansko letališče.

Samo značajem je zagotovljena lepša bodočnost!

KAJ JE NOVEGA

Gospodinja bodi močna!

Težko je sedaj pri nas na kmetih. Toliko je dela, komaj je požeta rž in pšenica, že dozoreva oves. Seje se ajdo in repo, sušiti je treba deteljo in otavo. Po svetu mrgoli brezposelnih, kmet pa ne ve, katerega dela bi se najprej lotil, da ne bi bilo škode. Dela in trga od zore do mraka in čestokrat še v pozno noč. Se za jed ni časa in ko se vsede za mizo, je dostikrat preutrujen, da bi se pošteno nasitil. Zato se ga loti dostikrat nevolja — tedaj je treba močnih gospodinj! Saj delam tudi jaz, še več kot on, pravi marsikatera. In res je, da je gospodinja v teh mesecih prava mučenica. Posebno dandanes, ko ne zadostuje, da

bi samo gospodinjila, nego mora poleg gospodinjstva posvečati svojo skrb še delu na polju. Hudo je biti vsako jutro ob štirih na nogah, kuhati zajutr in pripraviti malico, oskrbeti dom in hlev, ob 7 pa biti z drugimi že na polju. In ob popoldanskem počitku ji je treba hiteti domov in skrbeti za kosilo. Res mučeništvo! Kdo bi ji zameril, če izreče tožbo, sklepa onemogla roke ali celo klone pod težo skrbi. In vendar, ti gospodinja, bodi močna, prava kmetica in podpri dom baš v teh mesecih na treh oglih! Potem bo vse delo uspevalo ob zadovoljstvu moža in družine. V tem boš potem našla tudi ti največ utehe in tihe sreče.

Zahvala

Upravi »Domoljuba«, Ljubljana

Vaših poslanih 1000 Din sem prejel kot naročnik »Domoljuba«, ker sem pogorel. Iz srca se Vam zahvalim za podporo, ki ste mi jo poslali v tej stiski. Ne morem popisati, kako sem bil vesel in iznenaden, ker sem šele prvo leto naročnik »Domoljuba«. Zavarovan nisem bil in zato mi je Vaša podpora edina pomoč. Za Vašo dobroto Vam obljubim, da bom ostal Vaš naročnik, dokler bom živ. Želim, da bi se število naročnikov podvojilo.

S spoštovanjem

Adam Kokot I. r.

Grahovljani p. Sirač, Sav. banov. 25. avg. 1933.

Domače novice

d Nekaj važnih določb iz novega občinskega volilnega reda priobčimo prihodnjico.

d Političen posvet. Na poziv predsednika vlade dr. Srečka so se te dni sestali v Rogški Slatini poslanci in senatorji iz dravske banovine na konferenco, na kateri so razpravljali o političnih in gospodarskih vprašanjih dravske banovine in njenih posameznih okrajev. Sestanku so prisostvovali poleg predsednika vlade ministra dr. Kramer in Ivan Pučelj, ban dr. Marušič in vsi poslanci in senatorji Jugoslovanske nacionalne stranke iz dravske banovine. Konferenca je trajala od pol 8 zvečer do 1 ponoči.

d 4000 mož in fantov se je vnelo za naše najdražje svetinje pri verski manifestaciji dne 20. avgusta pri Mariji Snežni v Slov. goricah. Hvala Bogu!

d Novo šolo bodo zidali pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Šola bo trirazrednica z vsemi potrebnimi pritliklinami. Korajžni!

d Najvišje nagrade na razstavi goveje živine v Litiji dne 20. avgusta 1933 so dobili: Rado Slanc iz Litije, Josip Sučnik iz Kostrevnice, Franc Rupar iz Zavretnika, Jožef Skubič iz Konja in Mihael Cerar iz Vrtnika.

d Reven dijak, ki bi rad nadaljeval študije v Ljubljani, prosi kako dobro družino, da bi mu dala brezplačno stanovanje. V povračilo pa bi instruiral nižješolca gimnazije ali meščanske šole. Naslov dijaka se dobi pri uredništvu »Domoljuba«.

d Zemlja se je vnela. Zaradi velike suše se večkrat vname zemlja na barju, posebno, ako je šotnata. Dne 16. avg. je pričela goreti zemlja posebnice Frančiške Heraver z Blatne Brezo-

vice. Ogenj se je tako hitro širil, da je naslednji dan že 200 m² daleč segal na vse strani. Ker se nobeden ni zmenil za gašenje, je 18. avgusta bilo že čez 500 m² ognja, ki je segal čez 1 m globoko. Ko so videli, da ni več pomoči in so bili v nevarnosti že pridelki, so prihiteli na pomoč gasilci iz Bevk, Drenovega griča in Blatne Brezovice s svojimi motorkami. Ker ni v bližini vode, so jo morali črpati 1900 metrov daleč. Ko so le malo pogasili, jim je zmanjkalo vode. V nedeljo 20. avg. pa so prihiteli še vrhniški gasilci tudi z motorno brizgalno in so skupno črpali vodo iz nekega potoka v daljavo 2400 m. da so za silo omejili ogenj. Vzrok je najbrž cigareta.

Šef-zdravnik dr. Debevec zopet redno ordinira.

d Pijmo mleko! Banska uprava Dravske banovine je izdala letake z napisom »Pijmo mleko«.

d Esperanto. Kdor se želi priučiti temu jeziku, naj se obrne na Esperantsko dopisno šolo, Jesenice-Fužine (Gorenjsko) — Nemščina. Samo 15 Din mesečno Vas stane nemški dopisovalni tečaj. Obrnite se na Jezikovno dopisno šolo, Jesenice-Fužine (Gorenjsko). Priložite znamko za odgovor!

dokazano najboljši muholovec sveta. Se mnogo posnema, zato zahtevajte izrecno

„AEROXON“

d Z urejevanjem hudournika so pričeli te dni v Pučči vasi pri Cerkljah ob Krki.

d Kakor čujemo, bo dne 3. sept. letos blagoslovitev Skavtske koče na Zabreški planini. Pri sv. maši in blagoslovitvi poje brezniški moški zbor. Blagoslov izvrši škof Rožman.

d Dva kelika vredna 2000 Din so odnesli neznani vlomilci iz župne cerkve na Studencu pri Sevnici.

Iz naše prestolice

d Notranji minister je odklonil priznanje Jugoslovanske narodno radikalne stranke, ker vsebuje naslov prijavljene stranke vse prvine razpuščene narodno radikalne stranke, ki je imela plemensko obeležje. Za priznanje Jug. nar. radikalne stranke so zaprosili med drugimi bivši radikalni prvaki dr. Slavko Miletič, Ranko Trifunović, bivši beograjski podžupan Bobić in dr.

d V Vrnjački Banji je preminul sabakovaljevski pravoslavni škof Mihajlo.

d Občinske volitve v Savski banovini se vrše dne 24. septembra 1933. Dan volitev za Dravsko banovino še ni znan.

d Stitirazredno trgovsko šolo otvori smederevska občina (Srbija).

d 10.000 Din nagrade dobi od ministrstva, kdor prime morilca bivšega ministra Neudorferja, ali pa pripomore, da morilca zaslede in spravijo pod ključ.

Med brati Hrvati

d Bivši minister — ubit. Dne 24. avgusta 1933 je bil ubit na svojem posestvu, nedaleč od Zlatarja (Savska banovina) narodni poslanec Mirko Neudorfer. Umor se je izvršil tako, da je prišel v omenjenem času na posestvo Mirka Neudorferja neznan mladenič in zaprosil Neudorferja, ko ga je našel, da bi ga sprejel v službo na posestvo. Ko pa je Neudorfer od neznanca zahteval izkazila, je neznanec potegnil revolver in najprej enkrat ustrelil, nato pa še drugič. Neudorfer je padel na zemljo ter obležal mrtve. Nato je neznanec pobegnil v smeri proti gozdu. Pokojnik je stopil v politično življenje šele po prevratu, ko je pri volitvah 1920 nastopil kot nosilec liste Hrvatske seljačke stranke v združenih okrajih Kostanjica-Samobor. Tudi kot parlamentarec se je posvetil posebno gospodarskim vprašanjem in skušal koristiti kmetstvu ljudstvu, ki ga je v Narodni skupščini zastopal. Ker je bil med poslanci Hrvatske seljačke stranke takoj na vidnem mestu, je bil l. 1925 vstopil kot državni podtajnik v finančno ministrstvo v kabinetu Uzunovića. Po nekoliko mesecih je moral s kabineto oditi do 20. maja 1930, ko ga je kralj imenoval za ministra brez listnice v vladi generala Petra Živkovića. Dne 3. septembra 1930, ob priliki preosnove Živkovićeve vlade, je postal minister za gozdove in rudnike in ko je general Živković dne 5. januarja 1932 sestavil svoj tretjo tretjo vlado, se Neudorferjevo ime ne nahaja več med člani vlade.

d Neotrebne skrbi ima v Zagrebu izhajajoči narodnjakarski časopis »Pobeda« glasilo Orjuna. Piše namreč, da prebivalstvo savske banovine, zlasti v Hrvatskem Zagorju rado poje staro Marijino pesem »Rajsko Djevo, Kraljica Hrvata«. Zadržati enkrat, da so nalašč pele to pesmi velike množice naroda pri žegnjanju v Mariji Bistrici.

d Od tistih, ki nimajo denarja za davek pobira te dni občina Capljina v Hercegovini davku primerno količino žita. Občina je zbrala že več kot en vagon žita in tako prišla najhitreje do v proračunu predvidenih dohodkov.

Razno

d O previsokih cenah piše zadnji »Kmet-ski list«. Popolnoma pravilno trdi, da mora med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov vladati določeno razmerje. Tega pri nas le davno ni, zakaj kmetijski pridelki so v zadnjih letih na splošno izgubili takorekoč vsako ceno, ločim je pri stvarih, ki jih kmet kupuje, ostalo vse po starem. »Kmetijski list« pravi, da je država (oziroma vlada) dolžna napraviti v tem pogledu red v gospodarstvu. Država ima moč in pravico nadzirati cene in jih urejati itd. — Naša pripomba se glasi: Upamo, da ne ostane samo pri lepih besedah in da bodo uplivni prijatelji Kmet. lista brezobzirno iznesli te in še druge opravičene in nujne želje tam, kjer bo res kaj zaleglo.

d Duhovne vaje za žene se bodo v Domu Brezmažne na Mali Loki pričele 7. septembra zvečer in končale 11. sept. zjutraj. Čas je zelo primeren, ker radi praznika Marijinega rojstva in nedelje zamudite le en sam delavni dan. Kmalu se prigrasite na naslov: Dom Brezmažne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

V težke milijone gre škoda, ki jo povzroča požar. Dnevno čitamo novice, da so pogorela temu poslopja, onemu ves letošnji pridelek in sploh vse njegovo imetje.

Zalostno se take nesreče za posameznika. Danes še boli, ker ni nikjer ničesar vzeti, da bi si opomogli; sosedje nimajo, hranilnica ne da, sojilnica ne posodi, ker nima gotovine.

Kako dolgo boste še mogli brezbrizno gledati na nevarnost, ki utegne tudi Vas doleteti — morda danes — morda jutri?

S primeroma majhnim letnim plačilom se morete dovolj visoko zavarovati pri naši domači — slovenski VZAJEMNI ZAVAROVALNICI.

d Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: letno šolo in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev in sicer se to zimo, ki pride, vrši l. tečaj, drugo zimo pa drugi tečaj. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki ostanejo po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje za letno in za zimsko šolo, kolikove z 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. septembra t. l. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico oziroma zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o ravnanju o onih prosileh, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev oziroma varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo stipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so opravljeni absolventi dveh ali več razredov meštanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbtnina znaša do preklica mesečno od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto

morajo predložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

d Sprejem v Akademski dom sv. Cirila. Akademiki, ki želijo biti sprejeti v Akademski dom sv. Cirila, naj pošljejo svoje prošnje vodstvu do 10. septembra. Dom jim po zmernih cenah nudi lepa, udobna in zračna stanovanja v novo pozidani in presušeni stavbi tik pod Gradom. Stanarina znaša 120 do 160 Din mesečno in seravno po sobah, v katerih stanujejo po dva ali pa po trije akademiki. Letno plačilo za luč in kurjavo je 150 Din. Stanarina se nikomur ne znižuje in se mora sproti plačevati do 10. dne v mesecu. Prijavi naj se taki akademiki, ki bi v domu bivali vse leto in bi radi v miru in tišini študirali ter imajo tudi smisel za red in versko življenje, kajti Cirilov dom noče biti zgolj stanovanjska hiša. Luč neha goreti o polnoči. Ob pol 11 zvečer se vrata zapro; kdor pride pozneje, plača vtiarino; po pol ene zjutraj se vrata več ne odpro. V Domu je tudi kapela z Najsvetejšim in vsak dan sv. maša. Dom stoji pod pokroviteljstvom ljubljanskega škofa. V Domu so samo stanovanja. Hrano si akademiki oskrbijo sami; je pa v isti stavbi tudi akademska menza. Akademikom so v uporabo dve kopalnici s toplo vodo in tušem; plača se samo porabljeni plin. V prošnji naj vsak napiše tudi naslov, kamor bo dobil odgovor in en izvod hišnih pravil. Priložiti je treba tudi izjavo očeta oziroma druge osebe, da prevzame skrb in jamstvo za redno plačevanje. Prošnje za sprejem morajo poslati tudi dosedanjí člani Doma, ako še želijo biti sprejeti. — Vodstvo Akademskega doma sv. Cirila, Ljubljana, Streliška 12.

d Cena pšenici za 100 kg je bila l. 1923 Din 403, l. 1924 Din 366, l. 1925 Din 370, l. 1926 Din 297, l. 1927 Din 312, l. 1928 Din 301, l. 1929 Din 216, l. 1930 Din 176, l. 1931 Din 176, l. 1932 Din 130. Ali so se potreščine, ki jih kmet kupuje, v desetih letih tudi znižale v povedanem razmerju?

d Svinjska kuga se je pojavila v Ptuj.

Nesreče

d Nov kozolec in skedenj sta zgorela v Regrč vasi, oboje last Rehora Antona od Sv. Roka.

d Med velikim nalivom in grmenjem je udarila strela v poslopje gostilničarja Jožeta Severja v Malih Lipljenah: pri Turjaku ter zanetila požar. Strela je šla skozi hišno streho, predrila strop ter prišla v sobo, v kateri sta spali dve gostilničarjevi hčerki Mici in Pepca. Strela je predrila strop, šla v vežo in v hlev, kjer je ubila eno kravo in enega volička. K sreči pa ni hčerki Mici in Pepce prav nič poškodovala. Požar so kmalu zadušili. K sreči je bila ravno velika ploha dežja, ki je omogočila gašenje.

d Smolo ima s kozolcem. G. Nemaniču Jožetu v Zelebeju, bivšemu poslancu, je lani nevilnita porušila vezan kozolec. Postavil je novega. Pri postavljanju je padel en delavec — ki je pa sedaj že zdrav. Pred 14 dnevi je udarila v kozolec strela, ki je preklala stoln na južni strani. Zadnja nevilnita je spet znosila nad streho in pometala in razbila veliko opeke.

d Na Uršji gori se je smrtno ponesrečil 40. letni posestnik Martin Knez iz Zavadnja pri Šoštanju.

d V Dravi pri Guštanju je utonil 19 letni Filip Avgust sin tovarniškega tesača.

Henko

Če daste nekaj prgič Henka v kotel, vam je pranje zelo olajšano. V vodi se nahajajoče snovi se na ta način uniči in penjenje mila ali pralnega sredstva postane dosti lažje.

Kmetijska razstava na letošnjem jesenskem velesejma v Ljubljani od 2. do 11. septembra bu obsegala:

a) sirarsko in mlekarstvo razstavo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarne in sirarske zadruge;

b) čebelarstvo oddelki in sejem za med;

c) oddelki za zelenjadarstvo;

d) oddelki za vino in vinarski sejem.

Kmetijsko razstavo organizira kmetijski odbor velesejma. Te razstave bo priključena še e) razstava dalj, ki jo priredi Klub ljubiteljev dalj v Ljubljani.

Dalje bodo priključene še sledeče razstave: f) razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi živinorejska zadruga »Jugomontafon«. Razstava se vrši 2. in 3. septembra;

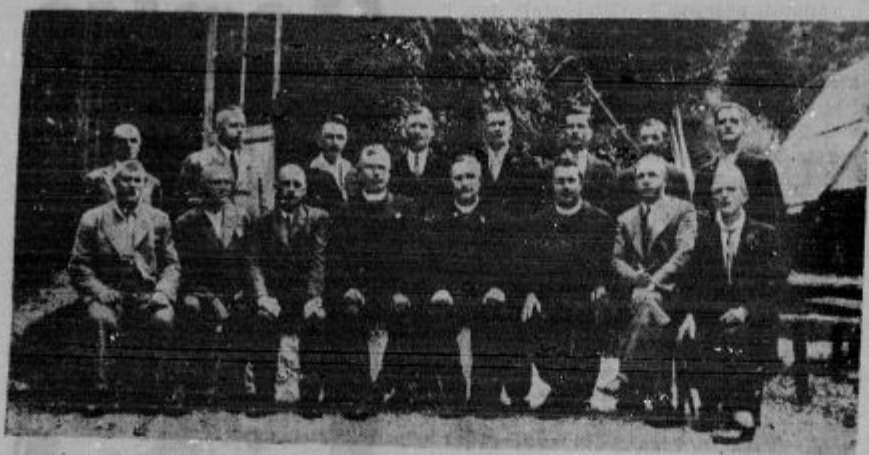
g) razstavo koz in ovac priredi Društvo rejcev malih živali »Živalca« in traja od 4. do 11. sept.

h) in ves čas razstave, to je od 2. do 11. septembra velika razstava poljedelskih strojev in orodja.

d V objemu hudih sil. Toča je pobila okoli Metlike in po božakovski občini. Najhujše je bilo okrog Radovič. Velika škoda. — Strela je udarila v trikotni kozolec posestnika Hrastarja v Novem mestu. Kozolec s slamo vred je postal žrtev požara. — V Obrežu so uničili ognjeni zublji gospodarsko poslopje posestnika in mlinarja Martina Kolariča. — Ogenj je vpepelil hlev posestnika Jožeta Sloviš v Samotortci pri Horjulu. — Pogorel je ves leseni del Snedičeve hiše v Kokrici pri Kranju. — Strela je udarila v gospodarsko poslopje Janeza Sabederja v Sp. Dupleku. Vse zgorelo, le živino rešili. — Strela je povzročila požar v gospodarskem poslopju posestnika Vračica v Bišu v mariborskem okraju. Zgorela je tudi hiša. — Požar je uničil gospodarsko poslopje posestnika Ivana Pajerja pod Homcem pri Slovenjgradcu. — Ker je treščilo, je pogorel pod posestnika Vidgoja v občini Gradišče severno od Zaplaza. — Strela je udarila v hišo posest. Serbenka pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Poslopje je pogorelo.

Brzovlak je treščil z osebnim na italijanski železniški progi Neapel'—Benevento; 6 oseb mrtvih, 25 hudo ranjenih.

200 milijonov dolarjev posojila za nova dela v premogovnikih ujamane kitajska vlada.

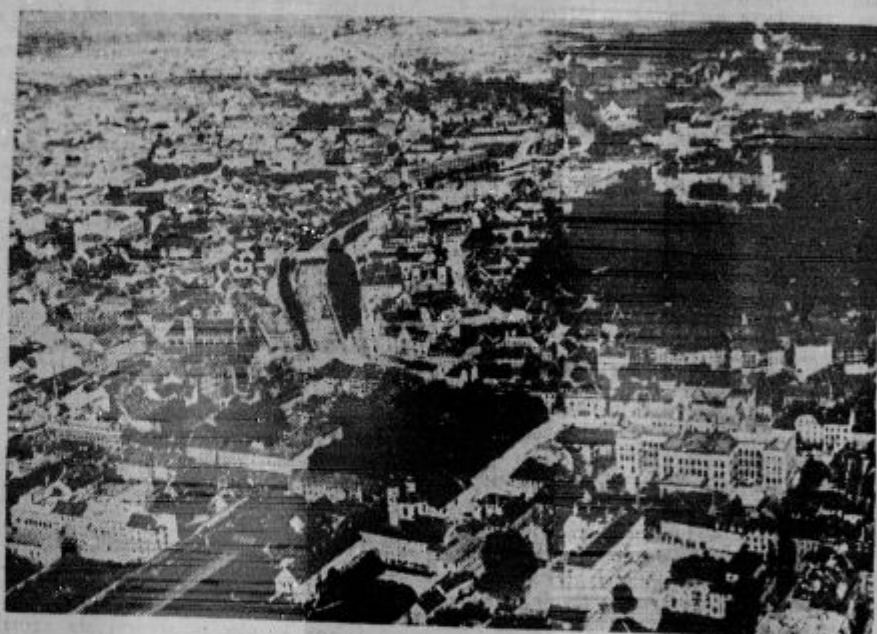
Jesenjski petdesetletniki.

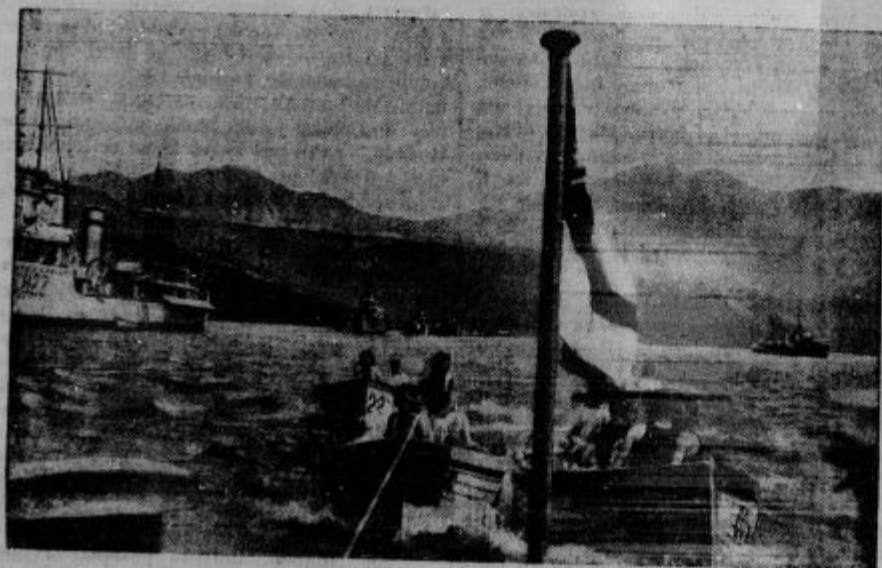
Dunajski kardinal Innitzer je pokrenil akcijo za pomoč stradajočim Rusom.

Goriški škof in Tomažič.

Pogled na Ljubljano iz aeroplana.

Angleško brodovje v kotorskem zlivu, pred katerim imajo tudi naši sosede strah.

Hohnjecova mama je odšla te dni k Gospodu po večno plačilo.

**ALI SE ZAVEDAŠ, DA JE »DOMOLJUB«
KATOLIŠKI TEDNIK, TI PA KATOLIŠKI
KRISTJAN?**

PO DOMOVINI

Tisoč otrok je zopet slavilo svojo Zaščitnico

Težko je pričakovala mladež Rokove nedelje. Že več tednov se je nanjo pripravljala zlasti z vanjo za ljudsko petje. Zadnje dneve je pa kar vse kramoval. Po Cerknici in ostalih vaseh so otroci zbirali prostovoljne prispevke za prapora Marijinih vrtcev iz Cerknice in Rakeka pa tudi za potrebo okrepila po končani verski slovesnosti. In pohvalno moramo omeniti, da so šli otrokom v tem smiru vsi brez izjeme na roko. Tudi dekleta niso pri pripravi prav nič zaostajale za drugimi. Kljub težkemu delu pozno v noč, so se rade odpravile, da so napolnile vence za mlaje, katere so postavili fantje pred cerkvijo sv. Roka. Tudi cerkev je bila okusno okrašena.

Že pred 2 so se začeli zbirati otroci Cerkniškega Mar. vrtca, nato iz Rakeka, Grahovega in Begunj, za njimi pa na okrašenih vozovih otroci iz Boka in Unca. Vseh skupaj je bilo nad 1000. Razvrstili so se v procesijo in odkorakali v župno cerkev, kjer je špirtual g. Koretič blagoslovil prapore iz Begunj, Cerknice in Rakeka, nakar so sledile pete litanije Matere božje. Tu je prišlo ljudsko

petje do izraza. Vsa cerkev, ki je bila nabito polna — otroci kakor odrasli — so peli.

Iz župne cerkve je v lepem redu s popevanjem Marijinih pesmi vsa otročad odšla v podružno cerkev sv. Roka, kjer je bilo ta dan žegnanje. Odrasli so morali ostati zunaj cerkve, ker je bila cerkev do zadnjega kotička napolnjena otrok. V lepem govoru je gospod Koretič predložil, kakšno naj bo življenje Marijinih otrok, da jim bo v časno in večno srečo. Po končanem govoru v cerkvi, stopil učenc 5. razreda iz Cerknice na govorniški oder in pozdravil otroke. Sledile so deklamacije, govori, petje. Vsak vrtec je kaj povedal, vsi so bili pohvaljeni: »Zdaj ste besedo vsi dobili, nalogo svojo dobro izvršili.« In preden to slovo končam, naj nekaj še na glasovanje dam: Ste vsi zato, da žez leto dni, se zbavimo spet pri Mariji v. c. Predlog je bil soglasno sprejet, še prej bi radi, kot žez leto dni. Mladi govornik je končal: Sklenimo tale shod tako: Ljubimo Marijo vsi gorko, naj ona nas vodi s skrbno roko k svojemu Sinu v sveto nebo. Sledila je himna: »Povod Boga,« nakar je bila lepo uspela prireditelj zaključena.

Tabor Marijinih vrtcev pri Sv. Roku.

RAZNO

Radi varnosti otrok.
V velikih mestih se večkrat pripeti, da zmanjka tega ali onega otroka, katerega starši ne vedo kje bi ga iskali, ali pa navadno dobe po nekaj dneh pismo, v katerem zahtevajo kot odkupnino za otroka toliko in toliko tisoč. Posebno so v vodni varnosti otroci bogatsov, med tem ko se za bolj revne nihče ne poglobi. Tudi v berlinski okolici so se pojavili lopovi, ki prežijo na otroke bogatih staršev. Da preprečijo ugrabitev, je nastopila policija, ki po končanem loškem pouku spremlja loške otroke domov in jih izroči staršem.

Sluka današnjih časov. V Varšavi je mlad in bogat zakonski par dobil nenavadno poročno darilo. Ko sta novoporočenca zapustila cerkev, pred katero je bilo zbranih mnogo prijateljev in radovednežev, je nenadoma stopila pred mlado nevesto neka žena in ji izročila lepo okrašeno košarico. Ko pa so doma odkrili košarico, so v

Naš gospod župnik

Spisala Helena Haluschka. Iz nemščine prevedla Marija Kmetova.

Nekoč na jesen, se je tuji avtobus nekaj polomil, prav tedaj, ko bi se bil moral odpeljati s kolodvora St. Hypolita. Motor se je potrl in ga niso utegnili kaj popraviti. Avto je moral prenočiti v vasi. Američani so najeli kar ves »hotel« od vrha do tal; drugi potniki so čakali v kolodvorski čakalnici prvega razreda. Precej škodoželjno so kukali naši kmetje iz svoje škleme. Tedaj bi bili vzeli izjemoma še kaka dva slanička s seboj. Morda bi bili vzeli celo kaka dva tujca do meje. A noben tujec se v šklefmo niti ozrl ni. »Naprej,« je nekam nestrpno rekla Avstrijka.

»Se ne, prosim,« je vpljudno odvrnil šofer, »še za nekoga je pripravljen sedež.«

»A — o — za koga pa?«

»Za neko gospo iz avtobusa,« je dejal župan, ki je pravkar vstopil.

»Boljše sorte,« je dodal pikri Sebli in pomenljivo pomežiknil.

Županja je zakašljala.

Župan je dejal: »Saj sem si mislil, da je te sorte; sem jo že po glasu spoznal.«

»Govoril si z njo?« je razdraženo rekla županja.

»O, govoril, ne da bi govoril; v gneči mi je stopila na nogo in je rekla: 'O, oprostite, gospod!«

»Prava reč,« je dejala županja pikro. »Tako tudi me lahko rečemo.«

»Lahko, — pa ne rečete. Če mi stopiš ti na nogo, mi praviš 'hopla' — to je vse, pa le o praznikih. Ob

Kodo gre za zavarovanje, potem edino je domaćo slovensko

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vlom, nezgode, jannstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje Karitas

Pojasnila dajejo zastopniki ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani Mikiškova cesta št. 15

Vihar in toča v Beli kraljini

Rada se oglasi okrog nas toča, toda takega opustošenja, kot ga je prinesla letos, ne napravi zlepa. 25. avgusta proti večeru se je stemnilo. Gosti oblaki so se valili od Semic čez Metliko in Kamenje. Strele so švigale, da je bilo groza. Med belimi oblaki se je valil dolg črn jezik, strahotno je mlelo in vršalo — vse je trepetalo. Tedaj se je sprožil vihar, vlija se je silna ploha, ki je v trenutku preplavila vse kanale, pomila vse ceste in orala jarke v strminah. Med dežjem se je sunkoma vspala toča, kakor da bi padel cestni gramoz. Šipe so zvenčale, opeka padala s streh, dreve je klonilo, veje se lomile...

Zalosten je danes pogled po uničeni ledini. Celotna škoda, ki je omejena na Metliški okraj, je bila ocenjena na milijon dinarjev. Najhujše je prizadeta občina Božakovo. Na polju od Šrakov, čez Čurule, Rosalnice, Radoviče do Zelenbeja stoji le redka ajdova stebelca, prazne betvice. Cvetje bi na vsej njivi nabral komaj za majhen šopek. Proso je zbito v tla, koruza je vsa razcefrana, okleščena in polomljena, zelje razbito. Tako lepa se je obetala letina, pa je šlo po zlu. Sreča, da so pod streho vsaj prvi pridelki. Hudo je prizadeto tudi v Lešču in na Brezovici po suhorski občini. Tudi metliška polja so močno pobita. Vinogradi so trpeli na Veselici, pri Metliki in one gorice, ki leže med Drašičimi in Božakovim. Tudi v Radošič je precej škode.

Nujno je treba, da ta udarec upošteva tudi oblast. Da prizadetim pošlje kako pomoč. Najprej pa naj se ustavi nasilno izterjevanje davkov.

Grdo je naredila toča tudi okrog Kamnja in po nekaterih vivodinskih vaseh.

delavnikov me pa nahruliš, zakaj nimam nog v žepu!

»Slodko znajo govoriti, res,« je modroval nevljudni Sebli dalje, »vse, kar je prav. Če takale reče 'Bon soir', pa že veš, kako ji bije srce zate.«

Vladarica je nasrčila obrvi in Sebli je umolknil.

Slednjič se je približala skupina gospodov in gospa. Sredi njih je bila tista, boljše sorte. »Presneta reč,« se je začudil neki vaščan. Vse je iztezalo vratove skozi okno, le župnik in vladarica sta nemoteno kramljala ko prej; malo sta se pač premaknila, da je bilo kaj prostora za tujo gospo. Ko so ji vsi gospodje zunaj poljubili roko, je vstopila. Šofer je pognal motor, gospa v dehteči obleki je sedla in mahala gospodom, jim z roko delila poljubce in slednjič izginila z besnečim avtom v cestnem prahu.

V avtu je ostala sama. Vse ženske so se ji sunkoma odmikale, jo koj zasovražile in jo gledale nezaupno in hudo. Le župnik in vladarica sta nista zmenila zanj, a Avstrijka se je je kar malo zbala. Moški so se poživili. Rekli niso nobene, a so se kar nekam zazdeli, se venomer ozirali »vanjo« in globoko vdihavali prijetni vonj, ki ga je bil kmalu ves voz poln.

Ženske pa so veliko klepetale in začenjale vsak stavek: »O, prosim, oprostite!« In so vreščale in se zlobno hihitale. — »Ona« je spočetka kar mirno sedela. Ozrla se je skozi okno, odložila klobuk in rokavice, nekajkrat stresla z grivo las na glavi in iztegnila roko skozi okno. Zdelo se je, da ji je zelo všeč, ko ji je pihal veter med razkrožene prste. Potem se je malo napudrala, si pordečila ustnice. lizala bonbon v ustih in se vedla tako, kakor bi bila sama v avtu.

Njen molk je precej razhudil ženske. Polagoma se jim je začelo kar vrteti od nje. Steherna je morala povedati kaj takega, s čimer se je hotela postaviti. Ta je povedala, da pere le vsakega pol leta enkrat, druga

Drobif.

(Trata v Poljanski dolini.)

Pred kratkim nas je zapustil tuk, kaplan č. g. Pipa Anton, ker je bil prestavljen na novo službeno mesto Košica nad Zagorjem. Tekom svojega službovanja pri nas si je s svojim delom pridobil srca vseh faranov in nam vsem je bilo žal, ko smo zvedeli za njegovo premostitev. — Letošnje poletje je obiskalo tuk, dolino precej tujcev ali »letoviščarjev«, ki so si poiskali odmora ob bistri in topli Sori. V sedanji hudi »krizi« je gotovo vsak dinar dobrodošel, ki so ga gostje pustili v dolini, vendar raznih manir kopalcev nikakor ne moremo odobravati. — Dne 3. sept. 1933 ob 3 popoldne priredi tuk. Marijina družba v Društvenem domu na Trati splošno znano igro »Voda«. Torej dne 3. septembra vsi v »Društveni dom«.

Cerkveni shodi.

(Mekinjce.)

Na Mali Smaren bo letos pri nas glavni cerkveni shod popoldne ob 9 in ne popoldne; združben bo z darovanjem za cerkev. Popoldne bo le rožni venec ter pete litanije M. B. Pri tej spremembi bo ostalo tudi v bodoče. Prav tako sprememba bo odlej tudi na beli nedeljo in slično tudi na Vel. Smaren, le Marijina procesija po Vnebohodu ostane taka, kakor je že več let v navadi.

Vloge homo izplačevali

(Vodice)

Hranilnica in posojilnica v Vodich nad Ljubljano namnaja okolici veselo novico, da bo od 1. septembra 1933 izplačevala v polni meri vse iste vloge, ki bodo vložene od 1. septembra 1933 naprej.

»Slehernik«.

(Tomislav pod Krimom.)

Pred dobrim mesecem je bilo naše prosvetno društvo zopet dovoljeno, kar je vse člane in tudi ostalo laro zelo razveselilo. Kmalu nato smo začeli pripravljati misterij »Slehernik«, ki ga bomo igrali v nedeljo, dne 10. septembra in ne 3. septembra, kakor je bilo prvotno govorjeno. Igrali bomo pred cerkvijo v Tomislavu in sicer se bo predstava pričela ob pol osmih zvečer; če bo glede časa kakšna sprememba, bomo to pravočasno javili. Prav vljudno vabimo vse okoličane, zlasti pa domačine, da si pridejo vsi ogledat to

prelepo prireditev. — Vstopnina bo izredno nizka. Prosim Vas pa, da si kupite vstopnice že v predprodaji.

Prosveta

(Podlipa pri Vrhniki)

Tukajšnje Prosvetno gasilno društvo se zdaj v letnem času marljivo deluje na prosvetnem polju. Dne 20. avgusta je priredilo ljudsko igro v 5. dejanjih: Revček Andrejček. Ta igra se bo pa na željo ljudstva ponovila dne 3. sept. ob pol 3 popoldne. Zato vse najtopleje vabimo,

Tombola.

(Blatna Brezovica.)

Dne 3. septembra ob 15 popoldne se vrši pred gasilskim domom v Blatni Brezovici v prid gasilskega društva velika tombola. Dobitki so jako lepi n. pr. novo moško in žensko kolo, čevlji itd. Se gajte prido po tablicah, da vam ne bo žal!

Gasilska veselica.

(Ponikve pri Dobropoljah.)

V nedeljo, dne 3. septembra popoldne priredi Prosvetno gasilno društvo v Ponikvah, ob triletnici ustanovitve, vrtno veselico na vrtu gosp. Jakšeta. — Vabimo vse prijatelje gasilstva iz bližnje okolice, da se udeležijo v obilnem številu te naše proslave!

Sv. misijon.

(Leskovec pri Krškem.)

V Leskovcu pri Krškem se bo vršil v dnevih od 3. do 10. septembra sv. misijon, ki ga bodo vodili pp. jezuiti iz Ljubljane. Zadnji misijon je bil tu leta 1921 v adventu. Leskovski farani naj bi se te izredne prilike za obnovo verskega življenja polnoštevilno poslužili in dneva velikih milosti dobro porabili! Dal Bog!

Pošar

(Smlednik)

Dne 23. avgusta smo doživeli grozne ure. Okrog pol 11 ponoči je vas in okolico prestrašil klic: Gori. Gorelo je pri Marečevski (Uršula Berlič). Ko so požar opazili, je takoj s svojim rogom alarmiral gasilce gasilski trobentač, ki stanuje tam blizu. Zato so smledniški gasilci, ki so s svojo motoriko takoj prihiteli, polni slavnostno streho sosodne hiše Franceta Grabca, ki se je že tudi vne-mala Dotlej so domači podirali streho in zadr-

žali požar. Ko je prihitela motorika, je bila varnost pri kraju. Ko bi se bila vnela se Grabca streha, bi bilo šlo pol vasi. Z neutrudnim delom je gasilec posrečilo popolnoma obvarovati druge sosednji poslopji, tako da je pogorel le zgornji del hiše, dočim so prišli prostori ostali. Poiskali so jih je kvečjemu le vode. Med požarom so prihiteli tudi gasilci iz Zapog in Trboj s svojimi motorikama. Vendar je bila med tem že vsestrano odstranjena, da jim ni bilo treba več napeljav. Gasilci so ostali na pogorišču do 1 ponoči, potem pa so se lahko vrnili domov. Na pogorišču je ostala le požarna straža. Gasenje je zelo oviralo pomanjkanje vode. Sedaj so pri nas moške lahko videli, kako krvavo potreben je pri nas vodni rezervoar. Kaj pomaga motorika, če pa vode ni. Sava je predeleč. Predno napeljav vodo od nas, je lahko ponekod že prepozno. Letos je bil to po nas že drugi požar. Bog nas varuj ognja! Pa nam moramo tudi kaj storiti za svojo varnost!

Romarski shod

(Krško ob Savi)

Običajni romarski shod pri Sv. Rozaliji bo v Angelako nedeljo, to je 3. septembra t. l. Sv. masa je že v soboto in sicer ob 8. V soboto zvečer pa ob 6 litanije in pridiga, prilika za sv. spomin v nedeljo jutraj ob 6 sv. masa s pridigo in svetlo obhajilom za romarje, zatem slovesno opravilo desetih.

Pismo iz Argentine

(Monte Heronda)

Končali smo z žetvijo koruze. Letošnji zalog je bil slab, kakaj v severnem delu države uničile polje kobilice, na jugu pa povodnji. Mame, kateri gospodar se za seme ni pridela. Delovne prilike so se vedno slabše: tisoči ljudi so brez strehe, dela in jela.

Sedem let je živel v garal v Franciji kot mizer v rudokopa Mihail Stegensek. Pred 20 leti se je vrnil v domovino in se nastanil v Jarisk. Pa nemila mu je bila sva. Po šele dvajsetem letu nem bivanju ga je v Slovanih do smrti porajal avtomobil. Naj počiva v miru delovni Mihail!

je govorila o vkuhanem sadju, tretja je pripovedovala o svojih odlikovanih volih. Vse so pretekle, kar je količak kazalo poštenost družinskega življenja, in se tako oborožene borile zoper »take«.

A ona se ni zmenila zanje in ji niti niso mogle do živga. Toda, prosim: ali bi kaka pošena ženska takole molčala? Ali bi tako nesramno stresala z glavo, tako napol miže motrila druge in z napol odprtimi ustnicami željno vrvkavala zrak? Pa te roke, te gole roke, ki niso nizekar pravilno prijeti, ki so vsako reč le tiho in počasi božale, ko da bi jih bilo treba res samo božati. Pa ničesar ni zgrabilo te ženske! Kakorkoli so drezali vanjo, vse zaman, vse je preslišala. Da bi bila vsaj vladarica kakšno zinila, saj je imela tudi ona tak glas, čeprav drugače vrste! Vladarici bi se bila ta ženaka pač morala pokoriti in se zanimati za svojo pošeno okolico.

A vladarica je molčala. In Avstrijka, ki ji je sicer tako tekel jeziček, je vso vas pustila na cedilu in ni rekla ne črne ne bele! Danes se ni bilo moči z ničemer izkazati. »Tista« v kotu je sama gospodovala v avtu. Menda si je še domisljala, da tudi tukaj vse kleči pred njo, kakor je bila sicer vajena pri moških?

O, ti moški! Kakšni zajci so bili! Dolgo so molčali in se tiščali samo z očmi, a potem so se vedli ko mladi gimnazijci.

»Morda gospej tam v kotu preveč vleče?«

Prava reč! Zakaj pa »takale« ne bi dobila trganja?

»Če ji je všeč pokrajina?«

Se dobro, da je navdušeno pritrdila, sicer bi ji bile senske že pokazale!

In zdaj so brbrali moški ko naviti gramofoni. Sleherni si je želel vsaj besedice od nje.

Ženake so bile tiho. Le brihtna županja se je zdaj po zdaj oglašala s kako besedo, a zanje ni imel nihče niti

besede, najmanj pa njen mož. Avto je treskal po lepi cesti in v vseh razpokah je puhtelo in smrdelo iz njega.

»Tista« se je delala, ko da se boji.

»Le nikar se ne razburjajte, gospe,« je nekam zarobljeno dejal Šofer, in ker so bili pravkar na ovinku, so se vsi preuknili drug na drugega.

Tedaj se je »gospa« mahoma zagledala v Šoferja, ki se je sklanjal nad krmilom. Videti je mogla le od strani njegovo trpko, možato lice. Zdelo se je, da ji to zadošča. Vsaj močno si je prizadevala, da bi videla kaj več. Pa je imela dober nos, saj je bil Šofer Masson najlepši fant obeh vasi! To pa nekaj pomeni, zakaj ljudje s pogorja Jura so sploh lepi ljudje.

Vsi moški so sledili pogledom »gospa«. Zdaj je zmagala: ljubosumnost je vzbudila!

Počasi se je večerilo.

Lep večer je bil, tako neskončno lep, da bi bil človek kar molil. Takih večerov je več v tem pogorju. Noben hrib se ne upa ondi, da bi se dotikal neba in ga silil med ostre in zobčaste robove. Vse črte stremijo z neomadeževano, vdano lepoto čisto in jasno navzgor k nebu in v tej popolni ubranosti ne več, kaj je pozemskega in kaj nebeškega. Ta večer je bil tak. Po nebu se je razprezala nežno-zelena, zlata koprena. Zlata in modra krajina je sanjala v njem.

Avto je obstal pred samotno, kmetiško hišo. Na dvorišču je stalo mlado dekle, visoko in nepremično, vsa v poslednjih, sončnih žarkih. Z roko si je zatirala oči.

Ko je Šofer skočil z avta, ji je omahnila roka. Počasi se je bližala mlademu človeku in nalahno nesla težak vrč mleka v roki.

Se nikoli ni bilo videti, da bi kako mlado bitje tako lepo hodilo v lesenih cokolah, da bi se tako lepo skladali moč in podzavestna ljubkost.

Šofer je kar strgal čepico z glave.

njej našli konaj pet tednov starega dojenčka, ki je lepo mirno spal. V košarici je bilo tudi pismo, v katerem nesrečna in uboga mati prosi bogata novoporočence, naj sprejmejo dojenčka v svojo oskrbo, češ, da ona zanj ne more skrbeti.

Zmagal francoščine. Na pruskih solah so po vojni vpeljali novotni da so dijakom samim prepustili odločitev o tem, kateri jezik se bo do učili, ali angleščino ali francoščino. Pod vplivom poraza v vojni in zasedbe nemških pokrajin, se je večina dijakov odločila za angleški jezik. V zadnjih letih pa je bilo več več učencev, ki so se učili francoški. To število je tako raslo, da se je učno ministrstvo odločilo, da izda odlok, s katerim bo kot obavezen predmet predpisana samo francoščina.

Kako globoko sega mraz. V se obljubljeni polarni ozemljih kažejo vrtnja za prono-gom, ki so jih izverili nedavno tega na Grumantih (Spitzbergih) po nalogu norveške vlade, da je zemlja zmrtajena do globine 150 m. Dela

Po sklepu lista

Novi grobovi

V Zagorju je umrla posestnica in trgovka Marija Cimerman. — V teharih je odšla v večnost Albina Rednavora roj. Jerneje. — V Čadrovcih fari se je preselila v nebesa mati dr. Josipa Holmeca, profesorja bogoslovja in bivšega državnega poslanca in g. Tožela, ravnatelja jetnišnice mariborskega okrožnega sodišča. — V Novem mestu je odšel v večnost Weikler Rudolf davčni upravitelj v pokopju. — V Kranju so položili v grob Franca Bernika nadzornika proge v pokopju. V Ljubljani so umrli: uršulinka m. Pia Regali, kleparica Marija Bratovž, mag. uslužbenec Alojzij Ljubič, zdravnik dr. Vinko Gregorič, soproga mešnika drž. žel. v p. Marije Gorjanc roj. Komac in 81 letni Ivan Žitnik. Naj počivajo v miru!!

d Banovinski svet dravske banovine ima 4. septembra 1933 ob 10 dopoldne izredno zasedanje. Dnevni red: 1. sklepanje o uredbi o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o ravnanju pri glasovanju volilnih odborov in o ravnanju pri glasovanju pri občinskih volitvah v zmislu čl. 31 občinskega zakona; 2. razprava o »Uredbi o zavarovanju žitaric in plodov proti točji, in 3. razprava o načinu uporabe in porazdelitve dohodkov »Bednostnega davka« dravske banovine za leto 1933-34.

d Kdo želi kokoši štajerske pasme? Banjska uprava bo razdelila letošnjo jesen primerno število plemenskih jajčec in petelinov rjave štajerske pasme. Interesenti naj se prijavijo pri pristojnih okrajnih kmetijskih poročevalcih, kjer dobijo za to potrebna pojasnila in

obrazce za prošnjo. Prijave se sprejemajo samo še prve dni septembra.

d Misijonska razstava na jesenskem velesejnu. Zastopniki naših misijonskih društev in redov bodo letos priredili ob priliki jesenskega ljubljanskega velesejuna misijonsko razstavo, ki bo nameščena v delu paviljona »N«. — V zadnjem desetletju se je zanimanje za misijonska vprašanja pri nas razveseljivo močno dvignilo. Pač vedno jasneje čutimo, da je misijonsko vprašanje mednarodno kulturno vprašanje, ki je v najožjem razmerju do bodočega razvoja krščanske izobrazbe sploh. — Letošnja misijonska razstava nas bo predvsem povedla v tri največje in najvažnejše misijonske pokrajine t. j. v Kino, Indijo in Afriko.

Listnica uredništva

V Izlake: Za to številko prepozno. Dopis je došel v naše roke šele 29. avg. dopoldne. Prihodnjič! — V Skofjo Loko: Tudi prepozno! — Kmetijski absolventi: Istotako!

Drobne novice

60 stopinj C na solncu je bilo te dni v madžarski Bukarešti.

Bolgarski kraljevski par se je vrnil iz Italije domov.

Davke lahko plačujejo z žitom madžarski kmetje.

Skoraj 17 milijonov dolarjev samo v enem mesecu je dal Ameriki davek na pivo.

Vlak s 300 kitajskimi oficirji se je prevrnil v reko Tsiao; 200 oficirjev utonilo.

Raka ima baje v grlu albanski kralj Zogu. Vsako nameščanje tujih delavcev je prepovedala za dve leti Turčija.

Skoraj 2 milijona stotov pšenice bo izvozila Madžarska v Italijo.

Radlo

od 31. avgusta do 7. septembra 1933.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče, borza — 19.00 Radio orkester — 21.30 Čas, poročila — 23.00 Konec.
Četrtek, 31. avgusta: 19.30 Gospodinjska ura — 20.00 O kugi čebulne zalege — 20.30 Operne arije poje g. Ado Darijan — 21.15 Operetne pesmi in šlagerje poje gde. Anta Kovačič — 22.00 Radio orkester.

Petek, 1. septembra: 20.00 O klanju živali na domu — 20.30 Prenos iz Beograda — 22.30 Plošče.

Sobota, 2. septembra: 10.00 Prenos otvoritve jesenskega velesejma — 20.00 Pregled znanstvih polit. dogodkov — 20.30 Tamburaški sekstet — 21.45 Kuplete poje g. D. Bučar — 22.15 Havajske kitare (trio), prenos z velesejma.

Nedelja, 3. septembra: 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika — 9.00 Versko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz st. peterske cerkve — 10.00 O zakonu za zaščito živali — 10.30 Bozanski muslimani — 11.00 Radio orkester — 12.00 Čas, plošče — 15.00 Kmetijsko predavanje — 15.30 O slovenski cerkvi na velesejmski razstavi — 16.00 Prenos z velesejma — 17.30 Plošče — 20.00 Pevski koncert ge. Joasipine Stivec — 20.45 Radio orkester — 21.45 Čas, poročila — 22.00 Prenos z velesejma: Havajske kitare.

Ponedeljek, 4. septembra: 20.00 Geografija Slovenije (esperanto) — 20.30 Prenos iz Zagreba — 22.30 Plošče.

Torek, 5. septembra: 20.00 Animistična podmena o postanku vere — 20.30 Internacionalni nemški prenos iz Berlina — 22.00 Čas, poročila, radio orkester.

Sreda, 5. septembra: 19.00 Otroški kotiček — 19.30 Prenos z velesejma — 20.00 Literarna ura: Iz 5. zvezke Levstikovih zbranih spisov — 20.30 Prenos iz Beograda — 22.30 Angleške plošče.

Sodnik: »Ali si želite zagovornika?«

Obtoženec: »Ne, zagovornika ne, pač pa vam bom hvaležen, ako mi preskrbite par dobrih prič, ki bodo zame govorile.«

Gospa (pri slikarju): »Krasne so te barve, želela bi jih vzeti s seboj domov.«

Slikar: »Saj jih boste, sedite namreč na paleti (deščici za pripravljane barve).«

je bilo izredno težavno. Čim boljše je prišlo vrtalo, tem napornjši je boj z mrazom. Vsak hip je stroj primrznil. Da bi se temu izognili, so za vrtalom pogrezali gumaste cevi, iz katerih so spuščali po potrebi v okolico vrtala vročo paro. Le tako se je posrečilo, da so premagali 100 m debelo plast zmrazene zemlje.

Moderne stavbe. Arhitekt Irvin Chanin, ki je zgradil že več nebotičnikov, je nedavno izjavil časnikarjem, da ni več daleč čas, ko bodo gradili po 630 metrov visoke nebotičnike. Te gradnje ne bodo imele nikar, ker bodo vse stene kristaline. Irvin Chanin je prepričan, da njegovi načrti niso nemogoči. V taki stavbi bo lahko prebavilo do 5 000 oseb. On je prepričan, da bo njegova metoda pomenila novo dobo v zgodovini stavljanja.

Nadebudna pestunja. To je pa že od kile! Tu sedite in čitate roman, otrok se pa že pol ure hemisilijno dere. — Ah, milostiva, saj lahko mirno čitam tuji ob najhujšem vresčanju, otroški jok me prav nič ne moti.

»Pozdravljena!«

»Dober večer, Peter!«

In dekleta je položila obe roki na fantova ramena in nežno nagnila glavo: vpričo vseh jo je on poljubil na nastavljeno lice.

Blažen, čist smehljaj je šinil dekletu krog ustnic. Nihče ni spregovoril besedice.

Vrč je naložil na avto in pognal motor.

»Pozdravljena!«

»Lahko noč, Peter!«

In spet dvojce zagorelih rok na njegovih širokih plečih in oči, ki so se velike in resne potapljale drugo v drugega.

In že je odbrnel avto v svečani, svatovski večer.

V avtu je bilo tiho in hladno.

Nočna rosa je padala na zemljo.

Maša, pozabljena nalšpanka je skopnela v svojem kotu in se spremenila v breztelesno, sivo kepico; mrazilo jo je v tenki obleki.

Naš župnik jo je molče ogrnil s svojim plaščem.

12.

Kdor bi rad kaj zvedel o naši sestri smrti in o njenih poslednjih tajnostih, naj nikar ne vpraša učenjakov in doktorjev. Ti znanstveniki so previsoki, da bi mogli slišati prišepetavanje temnih perutnic. Preveč nabožnikov imajo pred očmi: povečevalne, zmanjševalne, razkrajajoče. Zdi se jim, da vidijo toliko, da ni ničesar več, kar bi morala razumeti njihova duša. Toda oči duše vidijo več ko vsi učenjaški nabožniki. Kdor bi rad kaj zvedel o poslednjih rečeh, naj gre k tistim, ki so preprostega arca. Ti so že spojeni z zemljo in morejo kaj več videti in slišati ko te to, kar je na svetu.

Pa je vražje hudo pripraviti ljudi, da ti povedo kaj takega! Tudi Avstrijki se je le po dolgem prizadevanju posrečilo.

Spočetka je napačno začenjala. Namesto da bi tiho in skromno sedela v kuhinji in počakala, da bo kuhinja začela dišati po pečenih kostanjih in se napolnila s tobakovim dimom in da bo gospodinja vse pospravila, ugasnila električno luč in prižgala petrolejko; namesto tega je kar planila z zvedavimi vprašanji: Kako je bilo s človekom, ki ga je hudič vzel; kako s skrivnostnim glasom in s čarovnico? Na taka vprašanja so kmetje molčali; Avstrijka ni mogla ničesar zvedeti. Dokler se ni naučila brzdati svoje radovednosti in ponižno počakati, kdaj bo začela skrivnost sama govoriti.

To je bilo najprej pri Nardinovi materi. Svetilka je s svojim rdečim očesom pomežikavala po črnelnem robu ognjišča. Oče Nardin je pihal oblake dima iz meter dolge pipe, ki jo je na koncu krasila izrezljana podoba meniša s kapuco. Kostanji so pokali v tleči žerjavici, zunaj pa je zavijal priklenjen pes in se jezil na polno luno. Zdaj je bila prava ura.

Nardinova mati je pričarala podobe iz preteklosti:

Spomin,

Osamela hiša, v njej soba.

Črna noč pritiska na šipe in temne sence silijo v sobo, kjer sedita dve ženski v majhnem, bledem kolobarju luči za mizo in delata. Šivata in sta sklonjeni nad velikim kosom platna in molčita. Tako tiho je vse, da je po vsej sobi slišati samo tiktakanje budilke. Prav grdo tiktakanje. Ura skoraj hrope. Čim zatiktaka trikrat do štirikrat potrka nekaj mehkega na okno:

»Rrrtic, rrrtic, rrrtic... »Toec.

Nadaljevanje dopisov

Smrti zgodnega moža

(Gorjane v Bohinju)

Dne 19. avgusta je umrl Bezik Franc, p. d. Bove, posestnik na Gorjajah, v najlepši moški dobi 41 let. Zapušta žalujočo ženo in 4 otročiče, najstarejši je komaj v 7., najmlajši pa v 3. letu. Bil je vzoren krščanski mož, kakršnih je danes malo, zato tem bridkeje občutilo njegovo izgubo. Pred par leti je začel boleti. Zdravil se je nekaj časa tudi na Golniku, toda žal brez uspeha, in prej tako krepak je podlegel mučni bolezni. Pokojni je bil vsečlega značaja in blagega srca. S čudovito potrpežljivostjo in vdanostjo v voljo Božjo, je prenašal svojo bolezen, dasi je zadnje veliko trpel, toda vse trpljenje je daroval v čast Srcu Jezusovemu, kateremu je posvetil sebe in svojo družino. — Počivaj v miru, dragi France!

Telefonske postaje smo dobili

(Brezje)

Pred štirinajstimi dnevi smo dobili na naši pošti novo telefonsko postajo. Res je bila zelo potrebna. Saj hodi k nam polno romarjev in tudi letovščinarjev. Poleg tega so Brezje centralna točka na velik okoliš in ob kaki nesreči bo telefon vsaj okolišč v veliko korist. Po novi razdelitvi, oziroma sružitvi občin, bo sedež nove občine po vsej verjetnosti na Brezjah. Tudi v tem slučaju nam bo telefon prišel prav, zlasti za pogovore, vprašanja in pojasnila s okrajnim udeleževanjem v Radovljici.

Obisk poveljskega zbora

(Nova Oselica)

Dne 20. avgusta smo imeli pri nas lepo moderno petje. Cerkveni pevski zbor iz Horjula, pod vodstvom g. organizata Zupeta, je napravil semkaj izlet. Najlepša jim zahvala za petje v cerkvi in zunaj nje ter za prijaznost in veseli družbi. Ni namreč pri nas ravno posebno znana izletna točka, česar smo 810 m nad morjem. Pa imamo kljub temu dosti letovščinarjev daljnih, posebno pa domačih.

Ko so zadali aje

(Iz Stare Loke)

Dne 21. avgusta je mirno v Gospodu zaspal Anton Kokalj, po domače Ježnikov oče iz Krizne gore. Umrl je po dolgi in mučni bolezni in starosti 69 let. V svoji mladosti ni hodil v šolo in se tudi ni učil nobene obrti, pa je bil potem kot samouk izvrsten mizar, tesar in še kolar obenem. Zanimivo je, da si je pri svoji hiši, katero je naredil, izvršil vsa mizarstva in tesarska dela sam prav izvrstno čeprav prej ni bil še nikdar pri takem delu. Na stara leta pa je začel delati še žitne čistilnice (pakelne), zato so jih hodili naročat ob blizu in daleč. Bil je skrben in marljiv gospodar, in tudi globoko verem katoličan. Ob vsaki priliki se je rad potegnil za dobro stvar. V njegovo hišo je vedno prihajal »Domoljub«. — Žalujemo iskreno sočasje! Dal Bog Slovencem še mnogo takih mož!

Vzorna krščanska žena je umrla.

(Šmartin pri Kranju.)

V nedeljo, dne 20. avgusta je umrla na Šmartni gori v najlepših letih zaradi zastrupljenja krvi nenadoma Marijeta Tiringor roj. Vindihar, po domače Ukovka, vzorna krščanska žena. Vse njeno življenje je bilo polno dela. Že mlada je morala služiti, najprej v Podbrezju, pozneje pri Lovrani. Sedem zadnjih let pa je nosila po smrti skrbnega moža Franceta vse skrbi za gospodarstvo in vzgojo treh otročičev ki jih je ljubeče vzgajala. V pomoč ji je bila njena globoka vera in vedra narava, pa dobri svetovalci, zlasti g. svetnik-lupnik Šarec in g. graščak Detela. Bog jim povrnila za njo ne žalujejo samo njeni nedorasli otroci in številni sorodniki, marveč tudi mnogi, ki jim je njena darežljiva roka delila dobroto. Tolajši jih zavest, da brez božje volje niti las ne pade z glave in da ji je Bog bogat plačnik.

To in ono.

(Iz Cerklja.)

Pred dobrim mesecem se je po naši lepi fari in še daleč okrog raznesla vest, da v Cerkljah razsaja tifus (legar). Bilo je mnogo govorjenja in tudi časopisi so o bolezni poročali. Bilo je tudi malo strahu, nekaj bolnikov je bilo prepehianih v ljubljansko bolnišnico, oblast pa je storila potrebno, da se bolezni omeji in zahtre. Danes bi mogli reči, da tifusa v Cerkljah ni več. Zdravniški krogi so ugotovili, da je vzrok epidemije nesnažna voda.

Reka, ki teče skozi vas in služi prebivalstvu kot pitna voda. Res, zadnji čas je, da Cerkljani dobimo vodovod. — Po dolgem čakanju smo dobili te dni banovinskega zdravnika v osebi g. dr. Jožeta Bohinca. Kot domačin in priznani dober zdravnik si je že kot zasebnik pridobil pri ljudstvu splošno zaupanje. — Pred tednom se je poslovil od nas preč. g. kaplan Feliks Grčar. Pet let je deloval med nami. Mnogo je nesebično delal zlasti pri Hranilnici in posojilnici, pa tudi drugače mnogo trdoval, za kar ga bodo Cerkljani ohranili v hvaležnem spominu. Bil je čisto naš kmečki kaplan, zato povsod priljubljen, zlasti med fanti. Na novem mestu v Križih pri Trzinu mu želimo obilo blagoslova. Novemu g. kaplanu Vilku Pipu želimo v lepih Cerkljah mnogo uspeha.

Pojar in druge.

(Samotarica nad Horjulom.)

Dne 22. t. m. je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožesa Slova, ki je do tal pogorelo z vsem številnim inventarjem, Ogenj se je tako hitro razširil, da ni bilo mogoče rešiti drugega, kakor živino, razen enega konja, ki ga je ubila strela. V nevarnosti so bila tudi druga poslopja in se je zahvaliti ljudem iz bližnjih krajev, ki so pravočasno prišli na pomoč, da so ogenj omejili. Škode je okrog 100.000 Din. — Suša in črv sta napravila letos na polju veliko škodo. Žito je bilo jako slabo, a še slabši sta koruza in krompir. Nekateri posestniki bodo komaj toliko pridelali, kolikor so spomladi posejali. Pa tudi otave ne bo skoro nič.

Prazgodovinski najdbe

(Vače)

Kdo nas ne pozna po naših prazgodovinskih najdbah, izkopanih po hribovju okrog Stemske. Nekaj let sem se je pozornost javnosti obrnila bolj na druge kraje, ker se je amatelno najdišče na Vahčah kot preiskano in dognano. Toda temu ni tako, Ilirska naselbina na Vahčah še daleč ni dognana. To dokazuje že dni raziskovanje in izkopavanje znane starinotopice profesorja dr. Smida, ki lansko leto započelo delo letos nadaljuje. Dočim so prejšnji raziskovalci iskali bolj za grobovi in njihovo vsebino, gre dr. Smid za tem, da dožene in odkrije lega in temelje stare naselbine. To se mu je posrežilo. Četrte ure od Stemske, na nekoliko nagrnjeni ravni, je odkril glavno in morda edino veliko naselbino. Najdeni predmeti, kakor glinasti vsteki, kamor so postavljali lonce, gvozdne zobovje, kresalni kamni, glinast omet, so pristno ilirski, dočim znana situla ni ilirsko delo, marveč kupljeno rimsko blago. Vaški ponos bo s temi najdbami po pravici za eno stopinjo bolj upravičen.

Čuden slučaj

(Kresnice)

Skoraj bi bili pogoreli pri Patru. Pred podom so imeli neugasteno apno. Na apno so nametali slame. Pri velikem nallivu, v noči od torka na sredo, je voda udarila pod apno. Nastala je velika vročina in slama se je vnela. Bilo je ob 11 ponoči. Sosedovi so zapazili veliko svetlobo. Plamen je švigal že do strehe. O pravem času so se pogasili. Torej previdnost tudi pri apnu.

Treščilo je

(Ambrus)

V Ambrusu smo imeli že občutno sušo. Nad tri tedne ni bilo dežja. Voda smo sicer še imeli v vodnjakih, toda na polju je bilo že precej škode; še večja je pa pretela, ko je dan za dnem solnce tako neusmiljeno žgalo našo skalno zemljo. Otava se je domala vsa posušila. Zadnjih 24 ur pa smo hvala Bogu dobili obilno dežja. Tudi toča je bila vmes, pa ni napravila škode. Vsa narava se je poživila, ker diha novo, zdravo življenje. Toda ni areče brez nesreče. V terek zvečer je strela udarila v Vinjani v kozolec Ane Gregorič. Žena trpi veliko škodo. Kozolec je do tal pogorel: s kozolcem vred pa je pogorelo vse seno, a katerim je bil kozolec natisčen, uničena sta tudi oves in detelja, ki sta se sušila v kozolcu. Da ni tako lili dež, bi bila šla domala vsa vna, kjer je hiša ob hiši in vao s njeno krito. — Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

Smrt fanta-rekruta.

(Raka pri Krškem.)

Iz fantovskih vrst je nemila smrt izrgala fanta-rekruta Lojzeta Opalk iz Raškega vrha. Bil je marljiv fant, baš izučen za čevljarja, poln upov, da ga je smrt pokosila. Bodi mu zemljica lahka!

Lovrenške žegnanje in še kaj.

(Raka pri Krškem.)

Lovrenško žegnanje je privabilo na Raka dokaj sosedov. Cerkev je bila še odeta z novimi, mašniškimi vencji, o katerih je takrat dejal gosp. prior Učak, da jih na nobeni novi maši še ni tako videl. Tudi g. novomašnik je bil ob tej priliki zopet med nami. — Mlatve je končana, v krajih, prizadetih po toči, je precej skromnega od minulega leta. Če bo sedaj še pravočasno polet potrebnih dež, pa bi znala zadelati to vrzel spomladina, ki kaže dokaj lepo. — V Zabukovju sta le dni praznovala 25-letni jubilej skupnega življenja vneti Domoljubova prijatelja Martin in Marija Zupančič. Naj bi ju Domoljub pozdravil še ob 50. letnici! — Na Ardu je umrla Neža Zabkar, na Jenku Marija Jordan, v Ravnem je preminula Jožeta Vrček, na Korenu je zapustil svoje Jože Tomažin. Svetila jim večna luč! — V nedeljo 27. smo šli stari in mladi v 84. Jernej, da smo s častjo udeležbo proslavili Euharističen dan.

Slabe cene

(Bela Krajina)

To je pa še kaj stara pesem, pa še nič ustarela. Kar napel zastonj prodaja — od kod je naj ti bo denar, da si drago kupiš? Kmetijsko društvo v Metliki bi rado pomagalo svojim članom, pa tudi drugim. Seveda čudežev ne bo delalo, zato je sklicalo za nedeljo, 20. avgusta sestanek članov, kjer je bil razgovor o tem. Pa se je ugotovilo in približilo to, da bo »društvo« že storilo svoje, če bodo tudi člani svoje vzdržali. Povdarjalo se je pred vsem to, da naj člani pazijo, da bodo z društvom vztrajali in konkurenčnem boju, do katerega bo kar gotovo prišlo. Če bodo člani za par groš trenutnega dobička raje potegnili proti društvu, potem naj se nikar več ne pritožujejo, da društvo ne naredi svoje dolžnosti. Nekoliko se da pomagati, treba je le dovolj zadržne zavesti.

Metliški glavar — mrtev.

Res je smrt nagla. V petek se je metliški glavar še zdrav in čil sprejel. V veseli družbi je popil kozarec vina. V soboto zjutraj je šel na delo kot navadno. Nič ne niti slutil ničesar. Kar začujejo, da je nekaj padlo. Našli so glavarja nezvestnega in težko hropečega. Takojšnja zdravniška pomoč je ugotovila: ni rešive. Nezvesten je boril smrtni boj. Podeljeno mu je bilo sveto poslednje maziljenje, in že je nastopila smrt. Zvonovi so naznanili smrt prvega metliškega glavarja. Glavarstvo je bilo namreč ustanovljeno pred tremi leti in je bil g. Karlarjav prvi glavar. Istotako pa so peli zvonovi tudi najstarejšemu Metličanu, 88 letnemu Letnarju. Smrt ne vpraša po letih ne po časteh.

Z ljubljanskega trga

V Ljubljani, dne 20. avgusta.

Tržne cene so večinoma neizpremenjene, zlasti cene gvozdne živine in mesu ter vsem domačim kmečkim pridelkom. Edino borzne cene za žito so se nekoliko popravile ter velja zdaj nova sremaka pšenica 145—147,50 Din, nova baranjska pšenica 147,50—150 Din, nova bačka pšenica pa 157,50 — 160 Din — vse za 100 kg, vagonске pošiljke, postavljeno v Slovenjo, plačilo v 30 dneh. Tudi moka se je na borzi za spoznanje podražila in velja bačka nulerica 320—325 Din, banatska nulerica pa 330—335 Din 100 kilogramov.

Čebelin strup proti raku

Ze izza najstarejših časov velja čebelia pik kot izvrstno lečilo proti revmatizmu. Dva ruska zdravnikva pa sta nedavno poslala akademiji znanosti v Parizu spomenico, v kateri opozarjata, da obstoja neka zavisnost med čebelnim strupom in rakom. Med čebelarji je rak redka bolezen in to dejstvo je zdravnikva pripravilo na misel, da preizkusita, ali učinkuje strup proti raku. Poizkus na zajcu, za rakom bolnim, je pokazal, da čebelni strup ovira razvoj raka. Zdravnikva upata, da bosta s čebelnim in osjim strupom sestavila zdravilo proti raku.

Naročajte »Domoljuba«!

Slučaji ki niso slučajji

Še se spominjamo, kako usodna nesreča je zadela številne izletnike parnika »St. Eilbert«, ki se je 14. junija leta 1932 potopil blizu francoskega mesta Nantes. Več sto oseb je utonilo. Katoliški list »La Croix« je prinesel pozneje to-le pojasnilo:

»Omenjeni dan je bila napovedana procesija sv. Reš. Telesa. Svobodomiselnih časopisje je pozivalo starše, naj odtegnejo svoje stroke »lej klerikalni demonstraciji« (tako so imenovali brezbožne procesije z Najsvetejšim). Na ta način, da se udeležijo z mladino izleta na morje in sicer na parniku »St. Filibert«, ki je bil v ta namen najet. Sestleina deklica je branila, da bi šla na izlet. Hotela je na vsak način k procesiji. Starši so se udali, in bili tako rešeni.

Uradna preiskava je ugotovila, da so se vsi na parniku praporčki z bogokletnimi napismi. Kakor se je izvedelo, je bilo vsa pripravljeno za odhod na krov ladje za smešenje zakramentalne procesije. Pol ure poprej, preden se je procesija začela, so je parnik potopil.

2.

Ples brezbožnikov so bili priredili svobodomiselnici v Barceloniji na Špankem, kot izraz veselja, da so izgnani jezuiti in da je izdana prepoved poučevanja drugih redovcem. Mnogo udeležencev je bilo maskiranih. Nastopili so kot redovniki in redovnice in se prav neokusno obnašali. Posebno neka ženska oseba. Toda to je bil njen zadnji nastop, kajti hipno se je zgrudila na tla, zadeta od srčne kapi. Naenkrat je bil ves šum pri kraju, saj so čutili, da je božja roka posegla vmes.

3.

Dne 6. novembra 1932 je prinesel časopis »Novidades« v Lisaboni sledeče poročilo: Pri polni cerkvi in samostanov v Madridu je bila porušena tudi lepa kapela nekakega zavoda. Delavec, ki je pri tej priliki odsekal na kipu sv. Jožefa obe roki, se je norčeval: »Pa še pravijo, da svetniki kaznujejo onega, ki z njimi grdo ravna.« — Ni minilo dolgo časa in nek madridski bolničarji so zdravniki fetezu delavcu morali odrezati obe roki.

4.

V cerkvi Karmeličanov v Seville na Špankem so iskali revolucionarji kralju zveste monarhiste, pa so jo napadli. Nekaj divjih družcev se je lotilo po vsej Španiji znane glavne Marijine podobe. Potegnili so jo iz violbine. Nekdo dvigne glavo svete podobe in bruhla nemarne klice iz svojih grdih ust. Naenkrat grozno zakriči, teledi na tla in se peni v sled notranjih krčev. Druhal se prestraši in urno zbeži. Pobožni verniki so zabrali Boga za rešitev. Brezbožneža so pa našli za nekim stebrom, ko je umiral. Glas o sodbi božji se je razširil po vsem svetu.

6.

Leta 1929, dne 12. novembra, je bil v neki gostilni linkske škofije shod svobodomiselnikov. Nekdo aname razpelo s stene in izpretovali bogokletne besede. V štirinajstih dneh ti zavijomci vrat. Prav štirinajst dni za tem je pa bil temu človeku dobesedno vrat zasukan. Komaj je stopil v jarno rnečopka, kjer je delal, že se sesuje nanj težka plast predmoga, ki mu dobesedno zasuka vrat in hrbe-nice. Tri mesece je ležal v silnih bolečinah. Na koncu je bil milosten. Dobil je milost spre-

obrnjenja. Spoznal je svoje pregrehe in pripoznal, da ga je zadela kaznujoča roka božja. Prejel je skesano sv. zakramente. (Po »Bogoljubu«).

Nekaj števil o našem gospodarstvu

Naša narodna imovina znaša okrog 250 milijard dinarjev; povprečno odpade na enega prebivalca torej 17.900 Din. Ta vsota je majhna in za nami so le še Madjarska, Avstrija, Bolgarska in Sovjetska Rusija. Narodni dohodek je znašal v letu 1932. 40 milijard Din; od tega odpade na kmetijstvo 15 milijard Din.

Obrestna mera naše Narodne banke znaša 7,5% in smo v Evropi v tem oziru skoro najvišji (višjo obrestno mero ima le še Grčija 9%). Najcenejši so krediti v Švici in Angliji (2%).

Od leta 1921. do 1932. je bilo uvoženega blaga v našo državo za 31 milijard dinarjev, a izvozili smo le za 15 milijard dinarjev. Naša trgovinska bilanca je bila torej stalno pasivna.

V Jugoslaviji imamo 202 vrsti pšenice in 100 vrst jabolk.

Lečna industrija je zmanjšana za 40%; zaposlenih je le še 30% prejšnjih delavcev. Cena lesu je padla za 40%. Prej je donajala lečna industrija 250 milij. Din, letos le še 30. milijonov Din.

Tuji delavci je v naših podjetjih okrog 26.000. To je silno visoka številka, če pomislimo, da so to sami uradniki in inženjerji.

Državnih uradnikov imamo 227.500. Zanje potroši država letno 5 milijard dinarjev. Vsak 61 državljan je državni uradnik.

Na enega lekarnarja odpade pri nas 3450, v Avstriji 837, v Španiji 1010, v Švici 1140, v Nemčiji 1237, v Grčiji 1506 oseb.

Od osebnega prometa donaja v vsakem pogledu največ III. razred. Od 43 milijonov potnikov se vozi v III. razredu 40 milijonov. Tarifa III. razr. v naši državi je najnižja v Evropi.

Zanimive ugotovitve

V zadnjem »Kmetijskem listu« čitamo pod vprašanjem »Kdo vlada« sledeče zanimive vrstice:

Pri nas slišimo in beremo skoro vsak dan trditve, da je kmet steber države, da so kmetje v državi v ogromni večini in podobne stvari. Te trditve gotovo niso napačne, ker jih potjujejo tudi uradne številke. Dоследno resničnosti teh trditve bi torej pričakovali, da bo tudi vsa zakonodaja prirejena tako, da bo v prvi vrsti kmetom v korist. Praksa pa kaže, da temu ni tako, ne pri nas in tudi ne drugod. Povsod namreč lahko opazujemo, da je skoro vsa zakonodaja prirojena v korist gospodarsko močnih slojev (kapitalistov).

Ce motrimo politično ali gospodarsko življenje katerekoli države, vidimo, da je kapitalistov povsod razmeroma malo. Tako malo, da v demokracijskih državah kapitalisti ne spravijo nikjer skupaj svoje politične stranke, ki bi zastopala njihove koristi, ker jih je premalo. Zato so kapitalisti prisiljeni iskati druga pota, da pridejo do veljave.

Najnavadnejša pot je ta, da si zagotovijo kapitalisti politično pomoč ene ali druge velike politične stranke. To se jim navadno tudi posreči, kajti »denar je sveta vladar« in »tako visokega zidu ni nikjer, da ga ne bi preplezal z zlatom natovorjeni osel«. Stranki,

LJUBLJANSKI VELESEJEM

»Ljubljana v jeseni«
2.-11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava
Razstavišče obsega 40.000 m²

Jugoslov. veterinarska razstava / Razstava Slovenske cerkve, Misijonsko-etnološka in Umetnostna slov. Madon / Razstava vina, sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen / Vrtnarska razstava dalj / Razstavi goveda montafonske pasme 2. in 3. IX., in kos ter ovac 5.-11. IX. / Gospodinjstva razstava / Etnološka razstava Timoške pokrajine / Industrije, obrt (spec. pohištvo) / Konkurenca jugoslav. harmonikarjev 8. IX. / Zabavišče — Variété

Polovična voznina na železnicah / Popust na parobrodih / Legitimacije se doka pri biletarnah Putnika, vseh večjih doznarnih zavodih, kupnih in občinskih uradih

ki »zastopa« pred ljudsko maso navadno kakšna »načela«, ki vlečejo, pride dobra demarna pomoč tudi prav (za agitacijo, za časopise ali pa tudi za »žepne posameznikov itd.) in naloga takih kupljenih političnih strank je polem, da se izkažejo svojim dobrotnikom-kapitalistom hvaležne zlasti v gospodarski zakonodaji, da dajo kapitalistom na škodo javnosti desetkrat in stokrat nazaj, kar so od njih prejeli v obliki (javnih, večinoma pa tajnih) podpor. Kako kupljene politične stranke potem svoja »nedotakljiva« načela zataje in kako se pred ljudstvom opravičujejo, to kapitalistov nič ne briga — saj niso dali zastonj svojega denarja za časopise!

Na drugi strani pa imajo kapitalisti od tega postopanja še la dobiček, da ostanejo sami lepo v ozadju, nevidni in neslišni in brez odgovornosti, dočim hodijo kupljene politične stranke zanje v ogenj po kostanj.

Ta pojav opazujemo lahko povsod po svetu in kdor to vé, temu je tudi lahko razumljivo, zakaj so skoraj vse zakonodaje prirojene ne v korist ljudske večine, ampak v korist kapitalistične manjšine.

Dobro bo, če si to stvar zapomnijo tudi slovenski kmetje, ker si bodo potem znali razlagati marsikaj, kar jim je danes težko razumljivo.

Dostavljamo, da so slovenski kmetje o vlogi kapitalistov in njih agentov točno poučeni in da žele o tem čimprej doprinesiti praktičen dokaz.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK,
GOSPODSTVSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LBVU).

Naznanila

Kranjska dekanija razen tržiškega kota proslavi 1900 letnice Odroščenja na Angelsko nedeljo v Predsediljah. Na to slovesnost se pripravimo, da prejmemo sv. zakramente in opravimo molitvene ure. V soboto zvečer bo slovesno zvenenje in zagore kresovi. Nedeljska slavnost se vrši na prostem pred župniščem. Prične se ob 9. uri. Vsaka fara se zbere na določenem prostoru, razporedi v vrste po štirje in štirje gredoč na slavnostni prostor moli ali poje sv. pesmi, kakor na Stadionu. Zbori ostanejo pri svojih farah in skrbje med procesijo za petje. Na proslavo pride tudi kneževski gospod dr. Rožman.

Otrokom za šolo - čevlje **Rata**

Mali oglasnik

Vseka drobna vrstica ali oja prostor volje za enkrat Din 5. Narodniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Vsakovrstni vozovi

so napredaj pri izdelovalcu vozov, ki jih ima stalno v zalogi razne vrste ter jih izdeluje tudi po naročilu. Sprejema tudi v zameno in popravilo. — Hromec Miha, Semberje 47 pri Ljubljani.

Radio aparat 3 cevni Radione brez bno ohranjen a priklučkom na tok ter zvočnikom, se radi nakupa močnejše a aparata zelo ugodno proda. Poizve se pri P. Brišar, Sv. Ana 2, pošta Trzin.

Notje za žganjekuho kranjski, hrvaški in francoski sistem v vsaki velikosti in brzoparilnike dobite najceneje pri meni. Sprejemam tudi vsa v to stroko spadajoča popravila Janez Šifrar, kotlarstvo in kleparstvo, Stara Loka, Skofja Loka.

Dobrega konja prodam ali zamenjam za kravo. Anton Kovačič, tovarna peči, Ljubljana, Rožna dolina cesta III.

Dehle, vajeno kmečkih del, sprejemam takoj. Poizve se na upravi Domoljuba pod št. 9977.

Mlinarskega vajenca

starega od 15-16 let sprejemam, Bizjak A o-zij, Moste 12, pošta Zilovnica.

Pastirja sprejemam takoj, 14 ali več let starega. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 9952.

Dobre čevlje

dobite pri Jerneju Jeraj, Zapoje 10 Smlednik.

Dehle, vajeno kmečkih del, se sprejme. Dravlje 14, p. St. Vid nad Ljubljano.

od 17 do 30 let, **Dehle**, za kmečko delo v Ljubli. okolici, sprejemam Ivan Urbančič, Brezovica 9.

Kmečko dekle zdravo in pošteno, ki bi imelo glavno delo pri 5 kravah, dobi takoj stalno službo v župnišču na Gorenjskem. **Mesa** na plača Din 250.—. Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 9783.

Preklit. S tem preklitujem, kar sem govoril o napadu Grmudarja na Tomšič Janeza iz Podgocza. — Drenje, 24 avg. 1933. Kumej Jož. posestnik.

Prodaj posestvo 1/2 ure oddaljeno od cerkve, šole in občine St. Janž na Dolenjskem. Posestvo je skupno, v dobrem stanju in dobrim postopjem. Reči se tri govedi. Cena Din 75.000. Poizve se pri Ivan Majcen, St. Janž na Dolenjskem.

Prvovrstno novo brinje

ima na zalogi FRAN POGAČNIK, d. z o. z. Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67.

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak

ZAHVALE

K
A
R
I
T
A
S

Za takoj izplačano celo zavarovano vsoto po umrlem možu se zavarovanju KARI- tati najtopleje zahvaljujem. Zavarovan je bil šele 15 dni in KARITAS mi je izplačala večji znesek kakor bi ga dobila pri Zadrugi samopomoči, kjer je bil prej zavarovan. (KARITAS izplačuje cele zavarovane vsote brez ozira na število in plačilo članov).

Hočko Pohorje, 22. VIII. 1933.

Cveček Marija, l. r.

Po umrlem očetu mi je KARITAS takoj izplačala zavarovano vsoto. Ker je to zavarovanje res na pravi podlagi, ga vsem toplo priporočam.

Šmartno pri Slovenjgr., 12. VIII. 1933.

Ivan Krpač, l. r.

Posmrtninskemu zavarovanju KARI- TAS se za takojšnje izplačilo zavarovane vsote iskreno zahvaljujem.

Sečavnica, 23. VIII. 1933.

Kediš Rudolf, l. r.

»No, kako pa bo dvojčkoma ime, ki ste jih dobili?« Minka: »Enemu bo ime Prmej, drugemu pa Stefecelj.«

»Kako pa to veš?« Minka: »Kaj bi ne vedela. Ko so očetu povedali, da smo dobili dvojčka, se je popotkal za njimi ter rekel: »mej-Stefecelj.«

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-CRUIZNER za dom. industrijo in obrt v vseh opremlah.

Izložen švicarski pletilni stroj DUBIED

»ok v vseznje brezplačen. — Niže cene

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

Telefon 2913

ulicu Prešernovega spomenika (za vodo).

Večletna garancija. Tudi na obroke.

aloza v Kranju. Trgovina Levičnik.

Ona (v restavraciji): »Predno sva se vzela, si natakarju dal kovača napitnico.«

On: »Da, predno sem te vzela, sem imel kovače.«

n Vrtna veselica strojne zadruga v Retežah bo dne 3. sept. Na sporedu je petje, tamburanje in dve izvrstni burki. — Pridite!

Wiener Messe

3. do 19. septembra 1933
(jubilejni sejem)

POSEBNE PRIREDITVE:

Pohištveni sejem / Električni gospodinjstva / Novodobno orodje za plin / Obrtne kolektivne razstave / Radio razstava / Razstava avstrijske Radio-prometn. a. d. (»Ravag«) / Dunajska pletilna moda / Razstava kuharstva / Razstava »Narodno rokodelstvo« / Stavbarstvo in cestne sgradbe / »Rastota hiša« / Razstava pronožnih ugradb / Razstava innažb / Zimski sport / »Posredujevalci in oskrbniki posredov« / »250 let dunajske kavarnice« / Razstava živil / Poljedelski in godni vzorčni sejem

Brez potniškega vizuma! S sejmko izkaznice in potnim listom prost prehod v Avstrijo — Ogrski transito vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmke izkaznice — Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranu ter v zračnem prometu — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmke izkaznice (à 50 Din) se dobe pri

WIENER MESSE A. G., Wien VII

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31 / Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Dunajska c. 1 / Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružnica hotel Miklić, vis-a-vis glavnega kolodvora

Stanko: »Ze vem, kaj bom napravil. Poiskal si bom ljubeznivo, cedno in dobro zenko, imela bova majhno lepo vilo, dobro kuharico, vedno bo vse pripravljeno, ko bom prihajal domov, moji solni in pipa pri roki, v hiši bo vladal mir in sreča ter zadovoljstvo do konca mojih dni. Kaj praviš na to?«

Janko: »Da se nikar ne oženi.«

Stanko: »Zakaj ne?«

Janko: »Kdor ima tako lepe sanje kot ja imaš ti, je boljše, da se ne predrami.«

VINA

Za teško delo Vam z dobrim vinom postreže

Centralna vinarna v Ljubljani

Moderna muzika: Ela je ustavila gramofon ter dejala očetu: »Oče, to je bil najnovejši in najmodernejši fokstrot in gotovo kaj takega še nisi slišal.«

Oče: »Ne, še nikoli, čeravno sem bil nekoč priča, ko sta trčila skupaj mlekarški voz, da so popadale vse kangle na tla in pa voz ribniških loncev.«

Jabolka

kupuje Gospodarska zveza v Ljubljani

Za Jugoslovansko Ukarno: Karel Oč.